

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนสิงหาคม 2569
สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรประจำกรุงปักกิ่ง

1. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศไทยกับประเทศที่รับผิดชอบ

ตารางเปรียบเทียบการนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยของประเทศจีนเดือนมกราคม - กรกฎาคม 2568 และ 2569

พิกัด	สินค้า	ม.ค. - ก.ค. 2568		ม.ค. - ก.ค. 2569		Δ ปริมาณ	Δ มูลค่า
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (USD)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (USD)	(%)	(%)
0207	สินค้าไก่	70,035	280,858,407	27,891	114,420,585	-60%	-59%
03	สินค้าประมง	34,649	210,069,233	31,542	211,046,925	-9%	0%
0301	ปลามีชีวิต	298	3,387,251	253	2,823,414	-15%	-17%
0303	ปลาแช่แข็ง	9,268	16,009,238	5,799	10,100,224	-37%	-37%
0306	กุ้งสดแช่เย็นและ แช่แข็ง Crustacean	15,617	162,913,657	16,509	174,124,536	6%	7%
1604	ปลาแปรรูป	3,699	20,128,009	4,545	24,654,785	23%	22%
1605	กุ้ง ปลาหมึกแปรรูป Crustacean	517	6,783,839	197	2,644,902	-62%	-61%
07141020	มันสำปะหลังแห้ง	3,207,306	630,758,802	798,312	191,360,641	-75%	-70%
11081400	แป้งมันสำปะหลัง	1,112,729	440,255,702	774,820	370,558,685	-30%	-16%
08	ผลไม้	1,442,012	4,534,024,267	1,668,683	5,529,065,232	16%	22%
08011200	มะพร้าวอ่อน	165,494	140,393,949	270,369	180,016,743	63%	28%
08045020	มะม่วงสดมะม่วง อบแห้ง	1,895	1,140,829	431	1,136,696	-77%	0%
08045030	มังคุดสดหรือ/ และอบแห้ง	211,827	446,290,009	148,494	382,995,334	-30%	-14%
08106000	ทุเรียนสด	746,011	3,294,776,036	1,036,253	4,549,212,688	39%	38%
08109030	ลำไยสด	215,237	255,882,990	135,333	174,739,014	-37%	-32%
08134010	ลำไยอบแห้ง และเนื้อลำไย	29,756	52,375,343	24,971	40,329,646	-16%	-23%
1006	ข้าวสาร	413,423	224,996,085	181,270	111,715,778	-56%	-50%
40	ยางพารา	1,836,708	3,492,896,282	1,810,197	3,407,824,144	-1%	-2%
4001	น้ำยางธรรมชาติ	628,814	1,210,493,701	516,109	986,175,577	-18%	-19%
40011000	น้ำยาง	158,100	241,090,027	122,715	172,710,927	-22%	-28%
40012100	ยางแผ่นรมควัน	70,084	169,623,044	70,255	156,856,354	0%	-8%
40012200	ยางTSNR	397,297	793,003,925	322,551	655,096,179	-19%	-17%
40028000	ยางผสม	1,031,520	2,040,962,744	1,113,230	2,164,220,402	8%	6%

แหล่งที่มาของข้อมูล: สำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน

ตารางเปรียบเทียบการนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยของเทศจีน
เดือนกรกฎาคม 2568 และ 2569

พิกัด	สินค้า	ก.ค. 2568		ก.ค. 2569		Δ ปริมาณ	Δ มูลค่า
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (USD)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (USD)	(%)	(%)
0207	สินค้าไก่	11,670	46,958,847	3,367	14,515,836	-71%	-69%
03	สินค้าประมง	5,033	32,456,883	3,958	29,119,888	-21%	-10%
0301	ปลามีชีวิต	40	496,659	29	375,579	-28%	-24%
0303	ปลาแช่แข็ง	673	1,154,442	798	1,477,764	19%	28%
0306	กุ้งสดแช่เย็นและ แช่แข็ง Crustacean	2,368	25,516,459	2,477	25,644,312	5%	1%
1604	ปลาแปรรูป	623	2,964,443	579	3467598	-7%	17%
1605	กุ้ง หมึกแปรรูป Crustacean	108	1,416,877	30	382940	-72%	-73%
07141020	มันสำปะหลังแห้ง	515,494	106,715,064	40,419	10,844,433	-92%	-90%
11081400	แป้งมันสำปะหลัง	144,739	56,400,422	40,055	22,589,142	-72%	-60%
08	ผลไม้	340,120	980,618,014	297,031	918,348,781	-13%	-6%
08011200	มะพร้าวอ่อน	50,627	32,537,438	34,556	26,755,592	-32%	-18%
08045020	มะม่วงสดหรือ/ และอบแห้ง	262	118,674	0.3	14,155	-100%	-88%
08045030	มังคุดสดหรือ/ และอบแห้ง	68,404	106,903,022	35,624	69,914,190	-48%	-35%
08106000	ทุเรียนสด	196,046	732,372,290	209,642	763,400,165	7%	4%
08109030	ลำไยสด	4,237	5,498,729	4,714	6,839,593	11%	24%
08134010	ลำไยและเนื้อลำไย อบแห้ง	3,783	5,136,444	3,720	6,653,236	-2%	30%
1006	ข้าวสาร	87,168	42,470,020	13,786	9,760,253	-84%	-77%
40	ยางพารา	214,238	387,437,498	231,660	482,814,671	8%	25%
4001	น้ำยางธรรมชาติ	56,989	102,278,367	52,249	118,795,118	-8%	16%
40011000	น้ำยาง	8,988	12,734,569	3,041	5,435,017	-66%	-57%
40012100	ยางแผ่นรมควัน	4,448	10,561,658	4,521	12,397,593	2%	17%
40012200	ยางTSNR	43,509	78,864,740	44,636	100,742,134	3%	28%
40028000	ยางผสม	131,616	252,459,763	158,116	330,452,431	20%	31%

แหล่งที่มาของข้อมูล: สำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน

2. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม

● ข้าว

- สถิติจากสำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน รายงานปริมาณการนำเข้าข้าวของจีนเดือนกรกฎาคม 2569 อยู่ที่ 290,276 ตัน ปริมาณลดลงจากเดือนกรกฎาคมปีที่ผ่านมา 218,580 ตัน (ปริมาณนำเข้าข้าวเดือนกรกฎาคม 2568 อยู่ที่ 301,095 ตัน) คิดเป็นร้อยละ 4
- ประเทศหลักที่จีนนำเข้าข้าวและมีปริมาณการนำเข้าในเดือนกรกฎาคม 2569 สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) อินเดีย 105,718 ตัน 2) เวียดนาม 91,187 ตัน 3) โปรตุเกส 39,133 ตัน
- ในเดือนกรกฎาคม 2569 จีนนำเข้าข้าว (พิกัด 1006) จากไทยทั้งหมด อยู่ที่ 13,786 ตัน มูลค่า 9,760,253 ดอลลาร์สหรัฐ ปริมาณลดลงจากเดือนกรกฎาคมของปีที่ผ่านมา ร้อยละ 84 มูลค่าลดลงร้อยละ 77

● ยางพารา

- สถิติสำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน รายงานปริมาณการนำเข้ายางพาราทั้งหมดของจีนเดือนกรกฎาคม 2569 อยู่ที่ 616,247 ตัน มูลค่า 1,340,509,570 ดอลลาร์สหรัฐ ประเทศหลักที่จีนนำเข้ายางพารา (พิกัด 40) และมีปริมาณการนำเข้าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ไทย 231,660 ตัน 2) เวียดนาม 62,123 ตัน 3) มาเลเซีย 49,826 ตัน
- ในเดือนกรกฎาคม 2569 จีนนำเข้ายางพาราธรรมชาติ (พิกัด 4001) จากไทยทั้งหมด 52,249 ตัน มูลค่า 118,795,118 ดอลลาร์สหรัฐ ปริมาณลดลงจากเดือนกรกฎาคมของปีที่ผ่านมา ร้อยละ 8 มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 16
- ในเดือนกรกฎาคม 2569 จีนนำเข้ายางผสมจากไทย (พิกัด 40028000) ปริมาณ 158,116 ตัน มูลค่า 330,452,431 ดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนกรกฎาคมของปีที่ผ่านมา พบว่าปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ส่วนมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 31

● มันสำปะหลัง

- สถิติจากสำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน รายงานปริมาณการนำเข้ามันสำปะหลังแห้งของจีนเดือนกรกฎาคม 2569 อยู่ที่ 143,425 ตัน เมื่อเทียบกับเดือนกรกฎาคมปีที่ผ่านมา 601,704 ตัน ปริมาณลดลงร้อยละ 76
- ประเทศหลักที่จีนนำเข้ามันสำปะหลังแห้ง และมีปริมาณการนำเข้าในเดือนกรกฎาคม 2569 สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) เวียดนาม 74,040 ตัน 2) ไทย 40,419 ตัน 3) กัมพูชา 28,621 ตัน
- ในเดือนกรกฎาคม 2569 จีนนำเข้ามันสำปะหลังแห้งจากไทย (พิกัด 07141020) ทั้งหมด 40,419 ตัน มูลค่า 10,844,433 ดอลลาร์สหรัฐ เปรียบเทียบกับเดือนกรกฎาคมของปีที่ผ่านมา ปริมาณ 515,494 ตัน มูลค่า 106,715,064 ดอลลาร์สหรัฐ ปริมาณลดลงร้อยละ 92 และมีมูลค่าลดลงร้อยละ 90

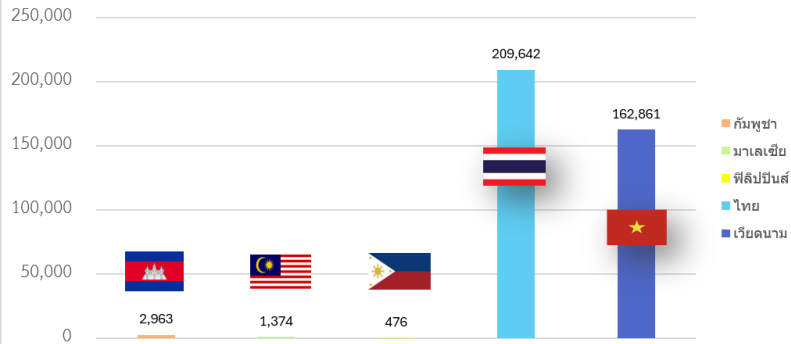
● สัตว์ปีก

- สถิติจากสำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน รายงานปริมาณการนำเข้าเนื้อสัตว์ปีก (พิกัด 0207) ของจีน เดือนกรกฎาคม 2569 อยู่ที่ 58,491 ตัน เมื่อเทียบกับเดือนกรกฎาคมปีที่ผ่านมา 49,199 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 19 และจีนส่งออกเนื้อสัตว์ปีกในเดือนกรกฎาคม 2569 ปริมาณ 123,090 ตัน เมื่อเทียบกับเดือนกรกฎาคมปีที่ผ่านมา 73,900 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 67 โดยส่งออกไปยังรัสเซียเป็นส่วนใหญ่
- ประเทศหลักที่จีนนำเข้าเนื้อสัตว์ปีก และมีปริมาณการนำเข้าในเดือนกรกฎาคม 2569 สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) บราซิล 42,937 ตัน 2) รัสเซีย 15,372 ตัน 3) ไทย 3,367 ตัน
- ในเดือนกรกฎาคม 2569 จีนนำเข้าเนื้อสัตว์ปีกจากไทยทั้งหมด 3,367 ตัน มูลค่า 14,515,836 ดอลลาร์สหรัฐ เปรียบเทียบกับเดือนกรกฎาคมของปีที่ผ่านมา มีปริมาณการนำเข้า 11,670 ตัน มูลค่า 46,958,847 ดอลลาร์สหรัฐ ปริมาณลดลงร้อยละ 71 และมีมูลค่าลดลงร้อยละ 69

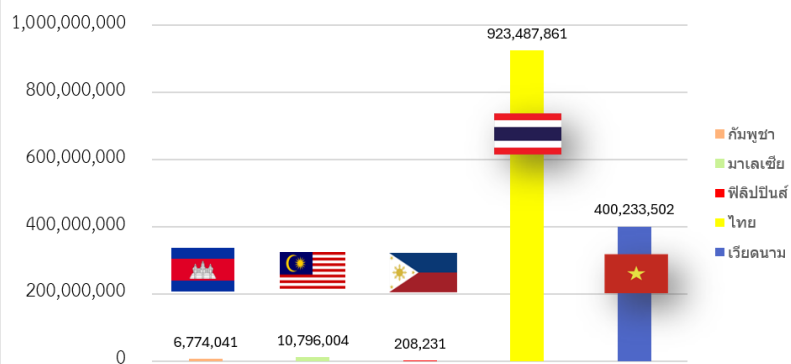
● ผลไม้

- สถิติจากสำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน พบว่า จีนมีการนำเข้าผลไม้ทั้งหมดในเดือนกรกฎาคม 2569 จำนวน 883,708 ตัน มูลค่า 2,141,546,062 ดอลลาร์สหรัฐ เปรียบเทียบกับเดือนกรกฎาคมของปีที่ผ่านมา มีปริมาณการนำเข้า 851,926 ตัน มูลค่า 1,949,659,561 ดอลลาร์สหรัฐ ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 โดยประเทศหลักที่จีนนำเข้าผลไม้ และมีปริมาณการนำเข้าในเดือนกรกฎาคม 2569 สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ไทย 297,031 ตัน 2) เวียดนาม 295,022 ตัน 3) ฟิลิปปินส์ 59,772 ตัน
- ในเดือนกรกฎาคม 2569 จีนนำเข้าทุเรียนสดจากไทย ทั้งหมด 209,642 ตัน มูลค่า 763,400,165 ดอลลาร์สหรัฐ เปรียบเทียบกับเดือนกรกฎาคมของปีที่ผ่านมา ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 7 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 4
- ในเดือนกรกฎาคม 2569 จีนนำเข้าลำไยสดจากไทย ทั้งหมด 4,714 ตัน มูลค่า 6,839,593 ดอลลาร์สหรัฐ เปรียบเทียบกับเดือนกรกฎาคมของปีที่ผ่านมา ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 11 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 24
- ในเดือนกรกฎาคม 2569 จีนนำเข้ามะพร้าวจากไทย ทั้งหมด 34,556 ตัน มูลค่า 26,755,592 ดอลลาร์สหรัฐ เปรียบเทียบกับเดือนกรกฎาคมของปีที่ผ่านมา ปริมาณลดลงร้อยละ 32 และมูลค่าลดลงร้อยละ 18

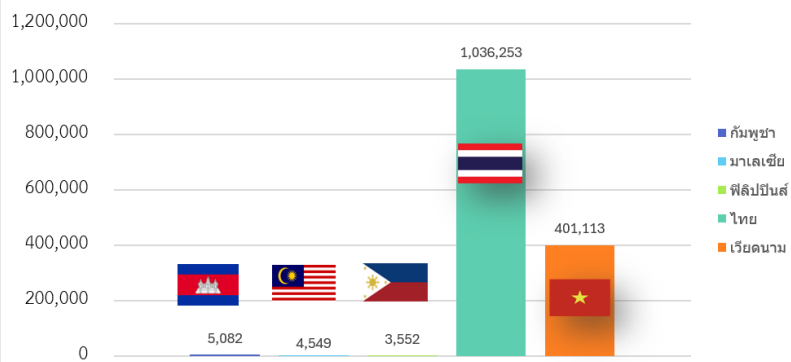
เปรียบเทียบปริมาณการนำเข้าทุเรียน ไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และ มาเลเซีย
เดือนกรกฎาคม 2569 (ตัน)

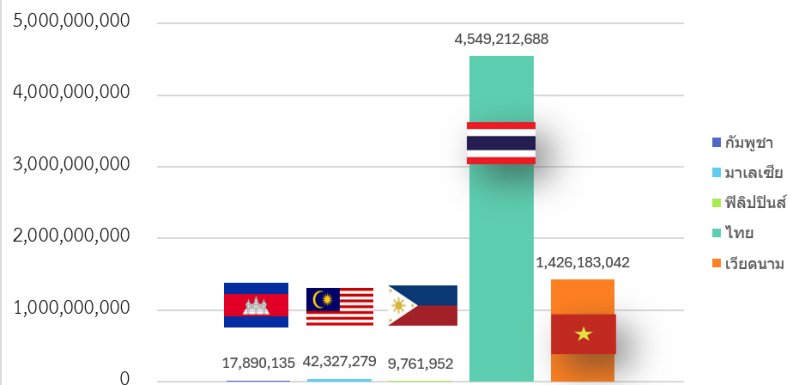
เปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้าทุเรียน ไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และ มาเลเซีย
เดือนกรกฎาคม 2569 (เหรียญสหรัฐ)

เปรียบเทียบปริมาณการนำเข้าทุเรียน ไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และ มาเลเซีย
ตั้งแต่เดือน มกราคม-กรกฎาคม 2569 (ตัน)

เปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้าทุเรียน ไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และ มาเลเซีย
ตั้งแต่เดือน มกราคม-กรกฎาคม 2569 (เหรียญสหรัฐ)

3. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทยและแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

ในเดือนสิงหาคม 2569 การค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยและจีนยังคงมีแนวโน้มที่ดี โดยเฉพาะผลไม้ไทย เช่น ทุเรียนและลำไย ซึ่งตลาดจีนยังมีความต้องการสูง และไทยยังคงเป็นแหล่งนำเข้าผลไม้สำคัญของจีน อย่างไรก็ตาม การแข่งขันในตลาดมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นจากผลผลิตของจีนและประเทศคู่แข่งในอาเซียนที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะลำไยที่ผลผลิตจีนในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคมออกสู่ตลาดพร้อมกับผลผลิตของไทย ส่งผลต่อการแข่งขันด้านราคาและส่วนแบ่งตลาด

ด้านอุปสรรคที่พบ ยังคงเป็นเรื่องมาตรฐานคุณภาพและข้อกำหนดด้านความปลอดภัยอาหารของจีน โดยเฉพาะมาตรฐานสารฆ่าเชื้อโรคพืชตกค้างในลำไย รวมถึงปัญหาโลหะหนักแคดเมียมตกค้างในทุเรียน นอกจากนี้ การขนส่งทางบกและทางรถไฟผ่านลาว-จีนยังมีข้อจำกัดด้านน้ำมันและจำนวนตู้รถไฟ ทำให้เกิดความแออัดบริเวณด่านโมฮานและเพิ่มความเสี่ยงต่อการตกค้างของสินค้า

โดยภาพรวม แม้การค้าจะเผชิญแรงกดดันจากการแข่งขัน มาตรฐานนำเข้าที่เข้มงวด และต้นทุนโลจิสติกส์ แต่ตลาดจีนยังมีศักยภาพสำหรับสินค้าเกษตรไทย โดยภาครัฐทั้งสองฝ่ายยังเดินหน้านำความร่วมมือด้านศุลกากร ระบบ e-Phyto และมาตรการ SPS เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและยกระดับความปลอดภัยของสินค้าเกษตรอย่างต่อเนื่อง

4. สถานการณ์ด้านการเกษตรที่สำคัญของประเทศที่รับผิดชอบ

● เวียดนามปรับเกณฑ์ออก“รหัสแปลงปลูก-โรงคัดบรรจุ” ทุเรียนยกเลิกเงื่อนไขพื้นที่ขั้นต่ำ 10 เฮกตาร์ ลดต้นทุนผู้ส่งออก

รัฐบาลเวียดนามได้ประกาศใช้มติฉบับใหม่ ปรับปรุงหลักเกณฑ์การออก รหัสแปลงปลูก (Planting Area Code) และ รหัสโรงคัดบรรจุ (Packing House Code) สำหรับทุเรียนและสินค้าเกษตรอื่นๆ โดยมีการผ่อนปรนข้อกำหนดสำคัญหลายประการ ได้แก่ การยกเลิกข้อกำหนดพื้นที่เพาะปลูกขั้นต่ำ 10 เฮกตาร์ (62.5 ไร่) และการเปิดโอกาสให้พื้นที่เพาะปลูกแบบปลูกร่วม สามารถยื่นขอรหัสแปลงปลูกได้เช่นกัน ส่งผลให้เกษตรกรที่ก่อนหน้านี้ไม่สามารถขอรับรหัสดังกล่าวได้ เนื่องจากมีพื้นที่เพาะปลูกไม่ถึงเกณฑ์ หรือปลูกทุเรียนร่วมกับพืชชนิดอื่น เช่น กาแฟและพริกไทย มีโอกาสเข้าถึงระบบรหัสเพื่อการส่งออกมากขึ้น และช่วยลดอุปสรรคในการส่งออกทุเรียนของเวียดนาม

ก่อนการประกาศใช้มติดังกล่าว ผู้ประกอบการและเกษตรกรในจังหวัดดักลัก (Đắk Lắk) ซึ่งเป็นแหล่งผลิตทุเรียนสำคัญในเขตที่ราบสูงตอนกลางประสบปัญหาอย่างต่อเนื่องจากข้อกำหนดเกี่ยวกับรหัสแปลงปลูกและรหัสโรงคัดบรรจุ โดยหลักเกณฑ์เดิมกำหนดให้ผู้ยื่นขอรหัสแปลงปลูกต้องมีพื้นที่เพาะปลูกไม่น้อยกว่า 10 เฮกตาร์ (62.5 ไร่) อีกทั้งกระบวนการยื่นคำขอมีความซับซ้อนและใช้เวลาพิจารณาเป็นเวลานาน นอกจากนี้ จำนวนหน่วยงานและห้องปฏิบัติการที่ได้รับอนุญาตมีจำกัด ส่งผลให้เกิดการซื้อขายรหัสและคิวตรวจสอบคุณภาพอย่างผิดกฎหมายในตลาด ผู้ประกอบการจึงต้องแบกรับต้นทุนเพิ่มเติมในอัตราสูง ผู้บริหารบริษัทส่งออกทุเรียนแห่งหนึ่งเปิดเผยว่า ในช่วงฤดูส่งออกทุเรียนที่ผ่านมา บริษัทจำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อสิ่งที่เรียกว่า "ใบอนุญาตขนาดเล็ก" (Small Permit) โดยมีค่าใช้จ่ายสำหรับการใช้รหัสโรงคัดบรรจุและรหัสแปลงปลูกประมาณ 150 ล้านด่งเวียดนาม (ประมาณ 192,000 บาท) ต่อหนึ่งตู้คอนเทนเนอร์ และยังต้องชำระค่าตรวจสอบคุณภาพเพิ่มเติมอีกประมาณ 100 - 130 ล้านด่งเวียดนาม (ประมาณ 128,000 - 166,000 บาท) ส่งผลให้ต้นทุนส่วนเพิ่มต่อการส่งออกทุเรียนหนึ่งตู้คอนเทนเนอร์สูงเกือบ 300 ล้านด่งเวียดนาม หรือประมาณ 77,000 หยวน (ประมาณ 384,000 บาท) ทั้งนี้ บริษัทได้ยื่นคำขอรับรหัสโรงคัดบรรจุมาเป็นเวลากว่า 3 ปี แต่ยังไม่ได้รับการอนุมัติผู้ประกอบการอีกรายหนึ่งระบุว่า แม้บริษัทจะมีโรงคัดบรรจุของตนเองและไม่มีปัญหา

เรื่องรหัสโรงคัดบรรจุ แต่ยังคงประสบปัญหาในขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ เนื่องจากจำนวนห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองมีจำกัด ทำให้มีนายหน้าคนกลางเรียกเก็บค่าตรวจสอบในอัตราสูง โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 70 - 130 ล้านด่งเวียดนามต่อหนึ่งตู้คอนเทนเนอร์ (ประมาณ 90,000 - 166,000 บาท) และต้องใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ จึงจะได้รับผลการตรวจสอบกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมของเวียดนามชี้แจงว่า มติฉบับใหม่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกำหนดให้ยกเลิกข้อกำหนดพื้นที่ขั้นต่ำ 10 เฮกตาร์ (62.5 ไร่)

และอนุญาตให้พื้นที่เพาะปลูกแบบปลูกร่วมสามารถยื่นขอรหัสแปลงปลูกได้ นอกจากนี้ ยังปรับลดความซับซ้อนของเอกสาร โดยไม่ต้องจัดทำเอกสารชี้แจงรายละเอียดจำนวนมากเช่นเดิม แต่ใช้เพียงแบบฟอร์มมาตรฐาน ซึ่งผู้ยื่นคำขอเป็นผู้รับรองความถูกต้องของข้อมูลที่แจ้งพร้อมกันนี้ ระบบการยื่นคำขอทั้งหมดสามารถดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ ระยะเวลาการอนุมัติจะสั้นลง และแนวทางการกำกับดูแลจะเปลี่ยนจากการตรวจสอบก่อนอนุมัติ (Pre-inspection) ไปสู่การตรวจสอบภายหลัง (Post-audit) โดยเพิ่มความเข้มงวดในการสุ่มตรวจ ทั้งยังมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านที่ดิน ฐานข้อมูลการเพาะปลูก

และระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability System) ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อลดการยื่นเอกสารซ้ำซ้อนของเกษตรกรและผู้ประกอบการ รวมถึงกระจายอำนาจการดำเนินงานไปยังหน่วยงานระดับตำบลให้มีบทบาทรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น

ผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมระบุว่า มาตรการดังกล่าวเริ่มเห็นผลในฤดูกาลผลิตทุเรียนปีนี้ โดยจำนวนห้องปฏิบัติการตรวจสอบเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ค่าตรวจสอบลดลงจากเดิม 70 - 130 ล้านด่งเวียดนาม (ประมาณ 89,600 - 166,400 บาท) ต่อหนึ่งตู้คอนเทนเนอร์ เหลือเพียง 25 - 30 ล้านด่งเวียดนาม (ประมาณ 32,000 - 38,000 บาท) ต่อหนึ่งตู้คอนเทนเนอร์ ระยะเวลาตรวจสอบสั้นลง และห้องปฏิบัติการบางแห่งสามารถให้บริการตรวจสอบ ณ สถานที่ประกอบการของผู้ส่งออกได้โดยตรงเช่นเดียวกัน สาธารณรัฐประชาชนจีนยังคงขยายการรับรองห้องปฏิบัติการของเวียดนามอย่างต่อเนื่อง โดยเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2569 กรมการเพาะปลูกและอารักขาพืชของเวียดนามเปิดเผยว่า สำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (GACC) ได้รับรองห้องปฏิบัติการเพิ่มเติม เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2569 จำนวน 18 แห่ง ประกอบด้วยห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองใหม่ 12 แห่ง และห้องปฏิบัติการที่ได้รับการฟื้นฟูขอบเขตการตรวจสอบสารแคดเมียม 6 แห่ง ปัจจุบันเวียดนามมีห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจาก GACC รวมทั้งสิ้น 50 แห่ง โดยในจำนวนนี้ 48 แห่ง สามารถตรวจวิเคราะห์สารแคดเมียม และ 39 แห่ง สามารถตรวจวิเคราะห์สาร Basic Yellow 2 (BY2) ได้ นอกจากนี้กรุงฮานอยและนครโฮจิมินห์แล้วยังมีการเพิ่มห้องปฏิบัติการในจังหวัดเลิมด่ง (Lâm Đồng) และจังหวัดยาลาย (Gia Lai) อีกด้วยเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในจังหวัดดักลักรายหนึ่งเปิดเผยว่า พื้นที่เพาะปลูกในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นแปลงขนาดเล็กและนิยมปลูกทุเรียนร่วมกับกาแฟหรือพริกไทย จึงไม่สามารถรวมพื้นที่ได้ถึงเกณฑ์ 10 เฮกตาร์ ตามข้อกำหนดเดิม ส่งผลให้เกษตรกรจำนวนมากไม่มีรหัสแปลงปลูก และผู้รับซื้อใช้เหตุผลดังกล่าวในการกีดขวางการซื้อทุเรียน อย่างไรก็ตาม ภายหลังทราบข่าวการผ่อนปรนหลักเกณฑ์ดังกล่าว เกษตรกรต่างมีความหวังว่าจะสามารถยื่นขอรหัสแปลงปลูกได้ในเร็ววันอย่างใดก็ดี มีผู้แสดงความกังวลว่า การปรับเปลี่ยนแนวทางกำกับดูแลจากการตรวจสอบก่อนอนุมัติเป็นการตรวจสอบภายหลัง อาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการถูกเพิกถอนรหัส หากผู้ปลูกไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานของประเทศผู้นำเข้าที่มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบการกระทำที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในการตรวจสอบภายหลัง รหัสแปลงปลูกอาจถูกเพิกถอนและอาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด ดังนั้น การให้คำแนะนำทางวิชาการและการกำกับติดตามภายหลังการออกรหัสจึงยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่ภาครัฐของเวียดนามต้องเร่งดำเนินการ นายเหียน เทียน วัน (Nguyễn Thiên Văn) รองประธานคณะกรรมการประชาชนจังหวัดดักลัก เผยว่า จังหวัดดักลักได้ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมหารือแนวทางการปรับปรุงระบบการออกและบริหารจัดการรหัสแปลงปลูกและรหัสโรงคัดบรรจุ รวมถึงผลักดันการแก้ไขกฎีกาฉบับที่ 38 เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ในระยะต่อไป จังหวัดดักลักมีแผนจัดทำระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าเกษตร รวบรวม ปรับปรุง และบริหารจัดการฐานข้อมูลรหัสแปลงปลูกและรหัสสถานที่คัดบรรจุให้เป็นระบบเดียวกัน พร้อมเชื่อมโยงกับแผนการขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบดิจิทัลของจังหวัด เพื่อยกระดับการผลิต การบริหารจัดการ และการส่งออกสินค้าเกษตรในอนาคต

● จีนส่งออกฝรั่งสดจากเมืองเหลียนเจียง มณฑลกวางตุ้ง ไปสิงคโปร์สำเร็จเป็นครั้งแรก

สำนักข่าว "เหลียนเจียงเผยแพร่" (廉江发布) รายงานว่า เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2569 ฝรั่งสดจากเมืองเหลียนเจียง มณฑลกวางตุ้ง น้ำหนักรวม 6.4 ตัน ได้ผ่านการตรวจสอบและกักกันโรคจากด่านศุลกากรเหลียนเจียง ซึ่งสังกัดศุลกากรจ้านเจียงเรียบร้อยแล้ว ก่อนส่งออกไปยังสิงคโปร์ได้สำเร็จ รายงานระบุว่า เมืองเหลียนเจียง นครจ้านเจียง มณฑลกวางตุ้ง มีสภาพภูมิอากาศที่เอื้อต่อการเพาะปลูกฝรั่ง โดยมีแสงแดดเพียงพอตลอดทั้งปีและมีปริมาณน้ำฝนอุดมสมบูรณ์ จึงเป็นปัจจัยที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของฝรั่ง อีกทั้งฝรั่งยังเป็นพืชที่สามารถให้ผลผลิตได้ตลอดทั้งปี ทำให้มีผลผลิตสดออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง

สถิติปี 2569 ระบุว่า เมืองเหลียนเจียงมีพื้นที่เพาะปลูกฝรั่งมากกว่า 200,000 ไร่ (ประมาณ 83,300 ไร่) ส่งผลให้ปัจจุบันเป็น แหล่งผลิตฝรั่งที่มีพื้นที่เพาะปลูกใหญ่ที่สุดของประเทศจีนทั้งนี้ เนื่องจากผู้ประกอบการรายดังกล่าวดำเนินการส่งออกฝรั่งสดเป็นครั้งแรก และยังไม่มีความคุ้นเคยกับข้อกำหนดด้านการนำเข้าของประเทศปลายทาง ตลอดจนขั้นตอนการกำกับดูแลของศุลกากร ด่านศุลกากรเหลียนเจียง จึงได้เข้าให้การสนับสนุนตั้งแต่ระยะเริ่มต้นอย่างตรงจุดศุลกากรได้อาศัยกลไกการสื่อสารระหว่างศุลกากรกับภาคธุรกิจ รวมถึงโครงการ "ผู้บริหารศุลกากรนำมาตรการส่งเสริมไปถึงสถานประกอบการ" (关长送政策上门) ลงพื้นที่สำรวจ

แหล่งเพาะปลูกอย่างใกล้ชิด พร้อมให้ข้อมูลข้อกำหนดด้านสุขอนามัยพืชและมาตรฐานปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุด (Maximum Residue Limits: MRLs) ของตลาดเป้าหมายอย่างเฉพาะเจาะจง นอกจากนี้ ศุลกากรยังได้จัดทำแนวทางสนับสนุนที่เหมาะสมกับผู้ประกอบการแต่ละราย พร้อมให้คำแนะนำด้านการบริหารจัดการแปลงปลูกและการเพาะปลูกในชีวิตประจำวัน เพื่อยกระดับการดำเนินงานในแปลงให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีความเป็นระบบ อันเป็นการเสริมสร้างความปลอดภัยด้านคุณภาพสินค้าเกษตรตั้งแต่ต้นทางการผลิต ในขั้นตอนการส่งออก ศุลกากรได้เปิด ช่องทางสีเขียว (Green Channel) สำหรับการตรวจสอบและกักกันสินค้า ณ ด่านต้นทาง พร้อมให้บริการ ตรวจสอบตามระบบนัดหมายตลอด 24 ชั่วโมง 7 วันต่อสัปดาห์ (7 × 24 ชั่วโมง) และจัดลำดับความสำคัญในการตรวจสอบสินค้า โดยดำเนินการตามหลัก "ยื่นคำขอแล้วตรวจทันที ตรวจแล้วปล่อยทันที และออกหนังสือรับรองทันที" เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งออกสินค้าเกษตร

● ศาลจีนสั่งชดใช้ 340,000 หยวน คดีละเมิดสิทธิพันธุ์พืช ในมณฑลไห่หนาน

เมื่อเร็วๆ นี้ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาเขตการค้าเสรีไห่หนาน (Hainan Free Trade Port Intellectual Property Court) ได้มีคำพิพากษาศาลชั้นต้นในคดีพิพาทเกี่ยวกับ สิทธิในพันธุ์พืชใหม่ ซึ่งเกิดจากการปลูกส้มโอพันธุ์ "ซานหงหมี่ไห่ยว" (三红蜜柚) โดยโจทก์เรียกร้องให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายทางเศรษฐกิจจำนวน 1.6 ล้านหยวน (ประมาณ 7,200,000 บาท) และขอให้ศาลมีคำสั่งทำลายต้นส้มโอที่ละเมิดสิทธิ ขณะที่จำเลยโต้แย้งว่า พันธุ์ส้มโอดังกล่าวได้รับการเพาะปลูกอย่างแพร่หลายในแหล่งกำเนิดก่อนที่จะมีการยื่นขอรับความคุ้มครองสิทธิในพันธุ์พืช ทั้งนี้ ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ แต่อุญาตให้คงต้นต่อของต้นส้มโอไว้เพื่อใช้สำหรับการเสียบยอดกับพันธุ์อื่นได้ส้มโอ "ซานหง" (三红) ได้รับการตั้งชื่อตามลักษณะเด่นของผล 3 ประการ คือ เปลือกสีแดง เนื้อสีแดง และเยื่อหุ้มกลีบสีแดง จึงเป็นที่นิยมอย่างมากในตลาด โดยเฉพาะในอำเภอผิงเหอ มณฑลฝูเจี้ยน ซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็น "ถิ่นกำเนิดส้มโอหมี่ไห่ยว" และมีการเพาะปลูกรวมถึงสร้างตราสินค้าส้มโอ "ซานหง" จำนวนมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มณฑลไห่หนานได้นำพันธุ์ดังกล่าวเข้ามาปลูกและขยายพื้นที่เพาะปลูกในวงกว้าง โดยนอกจากจะสามารถรักษาคุณภาพของพันธุ์ไว้ได้แล้ว ยังอาศัยข้อได้เปรียบด้านสภาพภูมิอากาศ ทำให้ผลผลิตออกสู่ตลาดได้เร็วกว่าพื้นที่ผลิตหลัก ส่งผลให้สร้างผลตอบแทนทางเศรษฐกิจได้อย่างโดดเด่น และกลายเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของการพัฒนาชนบทในพื้นที่อย่างไรก็ตาม คำว่า "ซานหง" เป็นเพียงคำที่ใช้บรรยายลักษณะภายนอกของผลส้มโอ

ในเชิงการค้า ส่วน "ซานหงหมี่ไห่ยว" (三红蜜柚) เป็นชื่อพันธุ์พืชเฉพาะที่ได้รับความนิยมคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ในคดีนี้ บริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในพันธุ์พืชใหม่ "ซานหงหมี่ไห่ยว" และได้รับมอบอำนาจจากเจ้าของสิทธิให้ดำเนินการคุ้มครองสิทธิในเขตมณฑลไห่หนาน เป็นโจทก์ในคดีบริษัทโจทก์กล่าวอ้างว่า บริษัทการเกษตรแห่งหนึ่งในมณฑลไห่หนาน ได้ปลูกส้มโอพันธุ์ "ซานหงหมี่ไห่ยว" ในพื้นที่อำเภอหลินเกา มณฑลไห่หนาน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ทรงสิทธิ อีกทั้งยังใช้ชื่อ "ซานหงหมี่ไห่ยว" ในการประชาสัมพันธ์สินค้าบนเว็บไซต์ของบริษัท ซึ่งถือเป็นการละเมิดสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ด้วยเหตุนี้ บริษัทโจทก์จึงยื่นฟ้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาเขตการค้าเสรีไห่หนาน โดยเรียกร้องให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายทางเศรษฐกิจ จำนวน 1.6 ล้านหยวน พร้อมขอให้ศาลมีคำสั่งทำลายต้นส้มโอที่ละเมิดสิทธิ ฝ่ายจำเลยโต้แย้งว่า ส้มโอที่บริษัทปลูกเป็น "ซานหงไห่ยว" (三红柚) มิใช่ "ซานหงหมี่ไห่ยว" โดยระบุว่า พันธุ์ดังกล่าวได้มาจากกิ่งพันธุ์ที่เกิดจากการกลายพันธุ์ตามธรรมชาติในสวนส้มโอแห่งหนึ่งในอำเภอผิงเหอ มณฑลฝูเจี้ยน และมีการใช้ประโยชน์ก่อนวันที่มีการยื่นขอรับความคุ้มครองสิทธิในพันธุ์พืช นอกจากนี้ จำเลยยังอ้างว่า ก่อนการยื่นขอรับความคุ้มครองพันธุ์พืช ส้มโอที่มีลักษณะเด่นแบบ "ซานหง" ได้รับการเพาะปลูกในเชิงการค้าอย่างแพร่หลายในพื้นที่แล้ว จึงไม่ควรถูกจำกัดด้วยสิทธิในพันธุ์พืชดังกล่าว สำหรับประเด็นข้อพิพาทสำคัญของคดี ศาลทรัพย์สินทางปัญญาเขตการค้าเสรีไห่หนานได้วินิจฉัยใน 2 ประเด็น ได้แก่ ความเป็นพันธุ์เดียวกันของพืช (Variety Identity) และ ผลบังคับใช้ของสิทธิในพันธุ์พืชในประเด็นการพิสูจน์ความเป็นพันธุ์เดียวกัน ศาลเห็นว่า จำเลยได้ใช้ชื่อ "ซานหงหมี่ไห่ยว" ในการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของบริษัท ซึ่งตามบทบัญญัติแห่งคำอธิบายกฎหมายของศาล สามารถสันนิษฐานได้ว่าพันธุ์ที่จำเลยปลูกเป็นพันธุ์เดียวกับพันธุ์ที่ได้รับความคุ้มครอง เว้นแต่จำเลยจะสามารถนำพยานหลักฐานที่ชัดเจนมาหักล้างได้ว่าพันธุ์ทั้งสองไม่ใช่พันธุ์เดียวกัน ส่วนในประเด็นผลบังคับใช้ของสิทธิในพันธุ์พืช จำเลยได้นำเอกสารของสำนักงานเกษตรและกิจการชนบทอำเภอผิงเหอ มาแสดง โดยระบุว่า "ซานหงหมี่ไห่ยว" ได้รับการเพาะปลูกอย่างแพร่หลายในพื้นที่ก่อนยื่นขอรับความคุ้มครอง จึงขาดคุณสมบัติด้าน "ความใหม่" (Novelty) และ "ความแตกต่าง" (Distinctness) ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการได้รับสิทธิในพันธุ์พืชใหม่

อย่างไรก็ตาม ศาลเห็นว่า การวินิจฉัยว่าพันธุ์พืชใหม่มีคุณสมบัติตามหลัก ความใหม่ และ ความแตกต่าง หรือไม่นั้น เป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการพิจารณาทบทวนพันธุ์พืชใหม่ ซึ่งเป็นหน่วยงานเฉพาะทาง และต้องมีการวินิจฉัยตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น หนังสือรับรองหรือคำชี้แจงจากหน่วยงานด้านการเกษตรในระดับท้องถิ่น จึงไม่อาจใช้เป็นเหตุเพื่อลบล้างความมีผลบังคับใช้ของสิทธิในพันธุ์พืชได้เนื่องจากไม้ผลเป็นพืชยืนต้นที่มีอายุหลายปี ใช้ระยะเวลาในการเจริญเติบโตยาวนาน และต้องลงทุนสูง ศาลจึงคำนึงถึงข้อเท็จจริงด้านการผลิตทางการเกษตรประกอบการใช้ดุลพินิจ โดยเห็นว่า หากมีคำสั่งให้ทำลายต้นส้มโอที่เข้าสู่ระยะให้ผลผลิตแล้ว จะก่อให้เกิดความสูญเสียทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมาก และไม่เป็นผลดีต่อเสถียรภาพของการผลิตภาคเกษตรในพื้นที่ดังกล่าว ศาลจึงเลือกใช้มาตรการเยียวยาในลักษณะ "จำกัดการใช้ประโยชน์" แทนการสั่งทำลายต้นไม้อย่างสิ้นเชิง โดยมีคำสั่งให้จำเลย ยุติการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิ แต่สามารถเก็บรักษาต้นไม้เดิมไว้เป็นต้นตอสำหรับใช้เสียบยอดกับพันธุ์อื่นได้ ทั้งนี้ ห้ามนำต้นดังกล่าวไปใช้ผลิต ขยายพันธุ์ หรือผลิตผลที่ใช้เป็นวัสดุขยายพันธุ์และผลผลิตของพันธุ์ "ซานหงหมี่ไห่ยว" อีกต่อไปท้ายที่สุด ศาลทรัพย์สินทางปัญญาเขตการค้าเสรีไห่หนานได้พิจารณาถึงลักษณะของการละเมิด ระยะเวลาการกระทำ และมาตรฐานค่าธรรมเนียมการอนุญาตใช้สิทธิในอุตสาหกรรม ก่อนมีคำพิพากษาให้จำเลยชดใช้ ค่าเสียหายทางเศรษฐกิจและค่าใช้จ่ายอันสมควรในการคุ้มครองสิทธิ รวมเป็นเงิน 340,000 หยวน (ประมาณ 1,530,000 บาท) ซึ่งปัจจุบันทั้งโจทก์และจำเลยต่างไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาศาลชั้นต้น และได้ยื่นอุทธรณ์ตามกระบวนการกฎหมาย

● “ชู่มี” ผลไม้ลูกผสมระหว่างลำไยกับลิ้นจี่สายพันธุ์แรกของโลก เตรียมออกสู่ตลาดเดือนกันยายน ราคาจำหน่าย 76 หยวนต่อกิโลกรัม

ตามรายงานของ Science and Technology Daily เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม ที่สวนผลไม้ต้าหลี่โกว ตำบลอ่าวโกว เมืองฉงฮว่า นครกว่างโจว พบผลไม้ “ชู่มี (脆蜜)” หรือผลไม้ลูกผสมระหว่างลำไยกับลิ้นจี่ ห้อยเรียงรายอยู่บนต้นเป็นจำนวนมาก โดยผลมีลวดลายเฉพาะตัว เมื่อปอกเปลือกและรับประทานพบว่า เนื้อมีความกรอบ หวาน และมีกลิ่นรสที่เป็นเอกลักษณ์ ผลไม้ชนิดนี้เป็น พันธุ์ใหม่ลูกผสมระหว่างลำไยกับลิ้นจี่พันธุ์แรกของโลก ซึ่งพัฒนาขึ้นในปี 2565 โดยคณะวิจัยที่นำโดยศาสตราจารย์หลิวเฉิงหมิง จากคณะพืชสวน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จีนตอนใต้ (South China Agricultural University)

“ชู่มี” เป็นพันธุ์ใหม่ลูกผสมระหว่างลำไยกับลิ้นจี่พันธุ์แรกของโลก พัฒนาขึ้นโดยคณะวิจัยของศาสตราจารย์หลิวเฉิงหมิงในปี 2565 ภายหลังจากต้องเผชิญกับสภาพอากาศหนาวเย็นรุนแรงติดต่อกันถึง 3 ฤดูหนาว คณะวิจัยประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากน้ำค้างแข็งผ่านการพัฒนาเทคนิคการเพาะปลูก ส่งผลให้คุณภาพของ “ชู่มี” ได้รับการยกระดับขึ้นอีกขั้น ศาสตราจารย์หลิวเฉิงหมิงเปิดเผยว่า ปัจจุบันพันธุ์ดังกล่าวได้รับการส่งเสริมให้มีการเพาะปลูกในพื้นที่ต่าง ๆ ได้แก่ นครกว่างโจว เมืองเหลียนโจว มณฑลกว่างตุง เมืองฉาโจว มณฑลกว่างตุง เมืองหลูโจว มณฑลเสฉวน และเมืองต้าหลี่ มณฑลยูนนาน รวมพื้นที่เพาะปลูกแล้วกว่า 3,000 หมู่ (ประมาณ 1,250 ไร่) โดยต้นมีการเจริญเติบโตที่ดี และมีผลผลิตจำนวนมากหลายพันกิโลกรัม เตรียมออกสู่ตลาดเพื่อทดลองจำหน่ายในช่วงกลางเดือนกันยายน

“ชู่มี” ได้จากการผสมข้ามพันธุ์ระหว่างลำไยพันธุ์สือเสี (石硤龙眼) ซึ่งใช้เป็นต้นแม่กับลิ้นจี่พันธุ์จื่อเหินยี่งี่ (紫娘喜荔枝) ซึ่งใช้เป็นต้นพ่อ โดยผ่านกระบวนการผสมพันธุ์ระหว่างพืชที่มีความห่างทางพันธุกรรม (远缘杂交) ในด้านลักษณะภายนอกและรสชาติ “ชู่มี” มีลักษณะใกล้เคียงกับลำไยมากกว่า โดยเปลือกมีลักษณะคล้ายเปลือกลำไย แต่มีความแตกต่างจากลำไยทั่วไปอย่างชัดเจน กล่าวคือ มีรอยแบ่งเป็นพูหรือรอยแตกลายบนเปลือกที่เห็นได้เด่นชัด ทำให้มีลักษณะเฉพาะคล้าย “เปลือกลายต่าง/เปลือกลวดลาย” ส่วนเนื้อมีลักษณะ นุ่ม กรอบ และไม่มีเส้นใยหรือกาก มีปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ทั้งหมด (Total Soluble Solids: TSS) อยู่ที่ 20 - 24% เนื้อมีลักษณะใกล้เคียงกับลิ้นจี่ แต่มีความหอมหวาน กรอบ และนุ่มมากกว่าลิ้นจี่ ส่งผลให้มีรสสัมผัสที่ดีขึ้น

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับลำไยพันธุ์สือเสี “ชู่มี” มีผลผลิตเพิ่มขึ้นประมาณ 2 เท่า มีความสามารถในการทนต่อสภาพอากาศหนาวเย็นได้ดีกว่า และมีระยะเก็บเกี่ยวช้ากว่าประมาณ 15 - 20 วัน

ภายหลังจากได้รับการรับรองพันธุ์ “ชู่มี” ยังคงประสบปัญหาเกี่ยวกับการผ่านฤดูหนาวมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม หลังจากผ่านการทดสอบภายใต้สภาพอากาศหนาวเย็นรุนแรงติดต่อกันถึง 3 ฤดูหนาว คณะวิจัยของศาสตราจารย์หลิวเฉิงหมิงประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากน้ำค้างแข็งด้วยการพัฒนาเทคนิคการเพาะปลูก จนสามารถทำให้ต้น “ชู่มี” ติดผลได้อย่างมีเสถียรภาพเป็นครั้งแรกในปีนี้

ศาสตราจารย์หลิวเฉิงหมิงกล่าวว่า โดยเฉพาะฐานเพาะปลูกในตำบลซีอั้น เมืองเหลียนโจว ซึ่งอยู่ห่างจากเขตแดนมณฑลยูนนานเพียง 45 กิโลเมตร ในช่วงฤดูหนาวมีอุณหภูมิต่ำสุด ในช่วงสภาพอากาศหนาวเย็นรุนแรงประมาณ -3 ถึง -7 องศาเซลเซียส โดยในปีนี้เป็นครั้งแรกที่สามารถผลิตผล “ชู่มี” ได้ในปริมาณมาก และคาดว่าจะเริ่มสุกในช่วงต้นถึงกลางเดือนกันยายน นอกจากนี้ สิ่งที่สร้างความประหลาดใจยิ่งกว่า คือ ในพื้นที่ที่ทดลองบนที่ราบสูงในเมืองต้าหลี่และเมืองลี่เจียง มณฑลยูนนาน ซึ่งมีระดับความสูงประมาณ 1,800 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล พื้นที่ดังกล่าวไม่มีปัญหาพายุไต้ฝุ่น ไม่มีน้ำค้างแข็ง และมีความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่างกลางวันกับกลางคืนค่อนข้างมาก ส่งผลให้ “ชู่มี” ที่ผลิตได้ในพื้นที่ดังกล่าวมีกลิ่นหอม ความกรอบ และความนุ่มของเนื้ออยู่ในระดับสูงสุด

ปัจจุบัน การส่งเสริมการผลิตเชิงพาณิชย์ของ “ชู่มี” ได้มอบหมายให้บริษัท Guangdong Zhongli Agricultural Group (广东中荔农业集团) เป็นผู้ดำเนินการ โดยใช้รูปแบบความร่วมมือ “บริษัท + สหกรณ์ + เกษตรกร” เพื่อจัดหาต้นพันธุ์และให้การสนับสนุนด้านเทคนิคแก่เกษตรกร

ศาสตราจารย์หลิวเฉิงหมิงกล่าวว่า “ปัจจุบันยังอยู่ในระยะทดลองจำหน่ายในปริมาณจำกัด โดยมีแผนกำหนดราคาจำหน่ายประมาณ 76 หยวนต่อกิโลกรัม” และคาดว่าในปีหน้าผลผลิต “ชู่มี” จะเพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า 25,000 กิโลกรัม ทั้งนี้ เมื่อถึงช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม 2570 ราคาของ “ชู่มี” จะมีแนวโน้มลดลงและเข้าถึงผู้บริโภคได้มากขึ้น โดยประชาชนจะสามารถซื้อผลไม้ชนิดนี้ผ่านแพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้าที่หลากหลายมากขึ้น

ทั้งนี้ การผสมพันธุ์ระหว่างลำไยกับลิ้นจี่ ซึ่งเป็นพืชต่างสกุลกัน มีข้อจำกัดจากกำแพงการสืบพันธุ์ที่แข็งแกร่ง (strong reproductive isolation) จึงได้รับการมองมาเป็นเวลานานว่าเป็นโจทย์ที่ยากมาก ในการปรับปรุงพันธุ์พืชตั้งแต่ปี 2550 คณะวิจัยของศาสตราจารย์หลิวเฉิงหมิงได้เริ่มดำเนินการวิจัยเพื่อก้าวข้ามข้อจำกัดดังกล่าว และใช้เวลาเกือบ 3 ปี ในการพัฒนาเทคนิคการผสมเกสรแบบชักนำ (诱导授粉技术) โดยเทคนิคดังกล่าวเป็นการสกัดสารออกฤทธิ์จากเนื้อเยื่อลำไย และใช้ร่วมกับสารเคมีชนิดพิเศษเพื่อปรับสภาพยอดเกสรตัวเมียของต้นแม่ ทำให้ส่วนดังกล่าวอยู่ในสภาวะที่เอื้อต่อการรับละอองเกสร และสามารถดำเนินการผสมเกสรและปฏิสนธิ

ได้สำเร็จ จากนั้น คณะวิจัยได้ใช้เครื่องหมายโมเลกุล (molecular markers) เพื่อดำเนินการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างต้นพ่อและต้นแม่ หรือที่เปรียบได้กับการ “ตรวจพิสูจน์ความเป็นลูกหลาน” และดำเนินการคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีลักษณะดีเป็นเวลาหลายปี จากลูกผสมรุ่นลูกจำนวนมากกว่า 100 ต้น คณะวิจัยสามารถตรวจยืนยันได้ว่ามี 69 ต้น เป็นลูกผสมระหว่างลำไยกับลิ้นจี่อย่างแท้จริง ก่อนคัดเลือกต้นที่มีคุณภาพและรสชาติดีที่สุด รวมทั้งมีช่วงการสุกที่ล่าช้า คือ สายพันธุ์ SZ52 มาเป็นสายพันธุ์ที่ได้รับการคัดเลือกขั้นสุดท้าย สายพันธุ์ SZ52 ได้ผ่านการตรวจประเมินพันธุ์ใหม่ ณ สถานที่จริงของมณฑลกว่างตุงในปี 2565 และได้รับการตั้งชื่อว่า “ซุ่ยมี (脆蜜)” ก่อนที่จะได้รับหนังสือรับรองการรับรองพันธุ์ในปี 2566 อย่างเป็นทางการ

● ตลาดทุเรียนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อาจเปลี่ยนโฉมทุเรียนเวียดนามเติบโตแบบ “ก้าวกระโดด” จับตาไล่จี้ไทยในตลาดจีนหลังส่งออกพุ่งต่อเนื่อง

เมื่อ 4 ปีก่อน แทบไม่มีใครเชื่อว่า ผลไม้ชนิดหนึ่งจะสามารถสร้างรายได้จากการส่งออกให้แก่ประเทศได้สูงถึงระดับหลายพันล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ปี 2565 เป็นต้นมา การส่งออกทุเรียนของเวียดนามได้ทำสถิติสูงสุดใหม่อย่างต่อเนื่องในทุกปี และจากการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกหลายประการที่ทยอยปรากฏขึ้น “ราชาแห่งผลไม้” ชนิดนี้กำลังมุ่งหน้าไปสู่เป้าหมายมูลค่าการส่งออก 4,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปีนี้ และมีแนวโน้มที่จะสร้างสถิติใหม่อย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีข้างหน้า

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 เวียดนามส่งออกทุเรียนคิดเป็นมูลค่าเกือบ 1,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 32% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ทำให้ทุเรียนยังคงเป็นหนึ่งในสินค้าเกษตรที่มีอัตราการเติบโตของมูลค่าการส่งออกสูงที่สุดอย่างใดก็ตาม ตั้งแต่เดือนสิงหาคมเป็นต้นไป ทุเรียนในพื้นที่เขตที่ราบสูงตอนกลางของเวียดนาม (Tây Nguyên) จะเข้าสู่ช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตจำนวนมาก และจะต่อเนื่องไปจนถึงเดือนตุลาคม โดยในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา มูลค่าการส่งออกทุเรียนเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่เกือบ 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อพิจารณาจากแนวโน้มการเติบโตในปัจจุบัน แม้ใช้การคาดการณ์ในระดับค่อนข้างระมัดระวัง มูลค่าการส่งออกทุเรียนของเวียดนามตลอดปี 2569 ก็มีความเป็นไปได้อย่างมากที่จะทะลุ 4,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมุ่งหน้าสู่สถิติใหม่ที่ระดับ 4,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเด็นที่น่าจับตามอง คือ ทุเรียนเวียดนามมีแนวโน้มที่จะสามารถไล่ตามประเทศไทยได้ทัน

ในการแข่งขันในตลาดจีนก่อนที่ทุเรียนจากเขตที่ราบสูงตอนกลางของเวียดนามจะเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวครั้งใหญ่ อุตสาหกรรมทุเรียนของประเทศได้รับข่าวดีหลายประการ โดยหนึ่งในข่าวที่ได้รับความสนใจมากที่สุด คือ สำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน ได้ให้การรับรองผลการตรวจวิเคราะห์จากห้องปฏิบัติการของเวียดนามจำนวน 18 แห่งอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2569 ส่งผลให้จำนวนห้องปฏิบัติการของเวียดนามที่ได้รับการรับรองจากฝ่ายจีนเพิ่มขึ้นเป็น 50 แห่ง ซึ่งถือเป็นหลักประกันสำคัญในการสนับสนุนการขยายตลาดส่งออกทุเรียนของเวียดนามในระยะต่อไปขณะเดียวกัน หน่วยงานต่างๆ ของเวียดนามทั้งในระดับส่วนกลางและระดับท้องถิ่นได้ประสานความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด เพื่อสนับสนุนเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในการยื่นขอรหัสพื้นที่เพาะปลูก (Planting Area Code) พร้อมทั้งปรับลดและทำให้กระบวนการอนุมัติมีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมถึงดำเนินการผ่านระบบดิจิทัลตลอดกระบวนการ ส่งผลให้ระยะเวลาในการดำเนินการลดลงเหลือเพียง 3 วัน อีกหนึ่งข่าวดีที่สร้างความเชื่อมั่นให้แก่อุตสาหกรรม คือ ทุเรียนเวียดนามได้รับอนุญาตให้เข้าสู่ตลาดอินเดีย โดยอินเดียได้รับการประเมินว่าเป็นตลาดที่มีศักยภาพ

ในการพัฒนาอย่างมาก ภายใต้สถานการณ์ที่ปริมาณการจัดหาทุเรียนจากเวียดนามและไทยยังคงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การประสบความสำเร็จในการเปิดตลาดอินเดียจึงมีความหมายในเชิงบวกและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขยายตลาดส่งออกของเวียดนามผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมเห็นว่า ด้วยความพยายามของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการเร่งแก้ไขปัญหาล่าช้าและข้อจำกัดที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนการผลักดันการเจรจาเพื่อเปิดตลาดและการขยายตลาดส่งออกอย่างต่อเนื่อง อุตสาหกรรมทุเรียนของเวียดนามมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่การเติบโตแบบ “ก้าวกระโดด” รอบที่สองในระยะปัจจุบันหลังจากที่ เวียดนามและจีนลงนามในพิธีสารอย่างเป็นทางการว่าด้วยการส่งออกทุเรียนสดไปยังจีนในเดือนกรกฎาคม 2565 การส่งออกทุเรียนของเวียดนามก็เติบโตอย่างรวดเร็วราวกับ “ติดจรวด”

โดยในปี 2565 แม้จะเป็นเพียงช่วงเวลาไม่กี่เดือนหลังจากเปิดตลาด แต่เวียดนามสามารถส่งออกทุเรียนคิดเป็นมูลค่าถึง 400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และต่อมาในปีเดียวกัน มูลค่าการส่งออกก็พุ่งสูงขึ้นถึง 2,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นับจากนั้น แม้จะต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ แต่อุตสาหกรรมทุเรียนของเวียดนามยังคงรักษาอัตราการเติบโตในระดับเลขสองหลักอย่างต่อเนื่อง นายดั่ง ฟุก เหงียน (Đặng Phúc Nguyễn) เลขาธิการสมาคมผักและผลไม้เวียดนาม กล่าวว่า การส่งออกทุเรียนถือเป็น “ปาฏิหาริย์ครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์การค้าของเวียดนาม” เนื่องจากที่ผ่านมาไม่เคยมีสินค้าเกษตรชนิดใดสามารถสร้างผลสำเร็จในระดับดังกล่าวมาก่อน หากพริกไทยได้รับการขนานนามว่าเป็น “ทองคำดำ” (Black Gold) กาแฟเป็น “ทองคำสีน้ำตาล” (Brown Gold) แล้ว

ทุเรียนก็สมควรได้รับการขนานนามว่าเป็น “ทองคำ 10K” ของสินค้าเกษตรเวียดนาม อย่างแท้จริงในความเป็นจริง ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา พืชเศรษฐกิจ “ทองคำ” ทั้งสามชนิด ได้แก่ พริกไทย กาแฟ และทุเรียน ต่างแข่งขันกันอยู่ในพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรในเขตที่ราบสูงตอนกลางของเวียดนาม

ในปี 2568 เวียดนามมีพื้นที่เพาะปลูกพริกไทยประมาณ 130,000 เฮกตาร์ หรือประมาณ 812,500 ไร่ และมีมูลค่าการส่งออกเกือบ 1,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่กาแฟมีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 710,000 เฮกตาร์ หรือประมาณ 4.44 ล้านไร่ และมีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 8,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนทุเรียนมีพื้นที่เพาะปลูกแล้ว มากกว่า 150,000 เฮกตาร์ หรือมากกว่า 937,500 ไร่ และมีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 3,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐหากพิจารณาในภาพรวมที่กว้างขึ้น ทุเรียนได้กลายเป็นสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญของเวียดนาม โดยมูลค่าการสร้างรายได้จากการส่งออกทุเรียนมีขนาดใกล้เคียงกับสินค้าเกษตรและอาหารส่งออกหลักแบบดั้งเดิมของเวียดนาม ได้แก่ ข้าว กุ้ง ยางพาราธรรมชาติ และเม็ดมะม่วงหิมพานต์ สาเหตุที่ทุเรียนได้รับการขนานนามว่า “ทองคำ 10K” ยังมาจากข้อเท็จจริงที่ว่า ทุเรียนสามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม (Added Value) ได้สูงกว่าสินค้าเกษตรหลักชนิดอื่นอย่างมากสำหรับพริกไทย กาแฟ ข้าว กุ้ง ยางพารา และเม็ดมะม่วงหิมพานต์ ในกระบวนการผลิตต่างมีการพึ่งพาวัตถุดิบนำเข้าในระดับที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ มูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นภายในประเทศและพื้นที่ในการสร้างผลกำไรค่อนข้างจำกัดในทางตรงกันข้าม ทุเรียนเกือบทั้งหมดผลิตโดยเกษตรกรชาวเวียดนามภายในประเทศ ดังนั้น มูลค่าจากการส่งออกทุเรียนส่วนใหญ่จึงถูกสร้างขึ้นภายในประเทศเวียดนามเอง ขณะที่ส่วนที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศมีสัดส่วนเพียงเล็กน้อย และส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคบางกลุ่มที่ต้องการทดลองรสชาติที่แตกต่างกัน

● ทุเรียน VS สับปะรด! มาเลเซียเตรียมเปิดโหวตทั่วประเทศ เลือก “ผลไม้ประจำชาติ”

ตามรายงานของหนังสือพิมพ์ซินจิวดี้ (星洲日报) ของมาเลเซีย ปัจจุบันมาเลเซียยังไม่ได้กำหนด “ผลไม้ประจำชาติ” (国果) อย่างเป็นทางการ โดย Datuk Chan Foong Hin รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและความมั่นคงทางอาหารของมาเลเซียเปิดเผย เมื่อเร็วๆ นี้ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับข้อเสนออย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการกำหนด “ผลไม้ประจำชาติ” แล้ว 2 รายการ ได้แก่ สมาคมผู้ประกอบการทุเรียนมาเลเซีย ซึ่งเสนอให้ ทุเรียน เป็นผลไม้ประจำชาติ ขณะที่ คณะกรรมการอุตสาหกรรมสับปะรดมาเลเซีย (Malaysian Pineapple Industry Board) สนับสนุนให้สับปะรด หรือที่ชาวมาเลเซียเรียกกันในท้องถิ่นว่า “ฮวงหลี่” (黄梨) เป็นผลไม้ประจำชาติรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและความมั่นคงทางอาหารของมาเลเซีย กล่าวว่า ผลการคัดเลือกขั้นสุดท้ายจะไม่ได้ตัดสินโดยรัฐบาลแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่จะดำเนินการผ่านการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนลงคะแนนเลือกผลไม้ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ทั้งนี้ การสำรวจจะพิจารณาประกอบด้วยหลายปัจจัย ได้แก่ ระดับความแพร่หลายและการบริโภคของผลไม้แต่ละชนิด ความสำคัญในฐานะสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม ตลอดจนบทบาท และบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

บนสื่อสังคมออนไลน์ ประชาชนต่างมีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยฝ่ายที่สนับสนุน ทุเรียน เห็นว่า ทุเรียนได้รับการขนานนามว่าเป็น “ราชาแห่งผลไม้” อีกทั้งสายพันธุ์ มูซังคิง (Musang King) และ หนามดำ (Black Thorn) ต่างมีเอกลักษณ์และเป็นที่รู้จักอย่างสูงในระดับสากล จึงมีศักยภาพเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนของอุตสาหกรรมผลไม้คุณภาพสูงของมาเลเซียขณะที่ฝ่ายที่สนับสนุน สับปะรด เห็นว่า “ผลไม้ประจำชาติ” ควรเป็นผลไม้ที่ใกล้ชิดกับประชาชนทั่วไปและมีการบริโภคอย่างแพร่หลายมากกว่า ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ผลผลิตสับปะรดของมาเลเซียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และระบบอุตสาหกรรมสับปะรดภายในประเทศก็มีการพัฒนาและมีความสมบูรณ์มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ประเด็นเรื่องการกำหนด “ผลไม้ประจำชาติ” ไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับมาเลเซีย โดยก่อนหน้านี้ หนังสือพิมพ์ The Straits Times (海峡时报) ของสิงคโปร์รายงานว่า ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2568 ซึ่งเป็นช่วงที่มาเลเซียเพิ่งเริ่มพิจารณาแนวคิดในการกำหนด ทุเรียนเป็น “ผลไม้ประจำชาติ” นาย ซุลกิฟลี ฮาซัน (Zulkifli Hasan) เจ้าหน้าที่ของอินโดนีเซีย ได้ออกมาแสดงความไม่เห็นด้วยต่อแนวคิดดังกล่าวอย่างเปิดเผย โดยนายซุลกิฟลี ฮาซัน ให้เหตุผลว่า ในปี 2567 อินโดนีเซียมีผลผลิตทุเรียนสูงถึง 1.96 ล้านตัน ซึ่งมากกว่ามาเลเซียอย่างมาก ดังนั้น ทุเรียนจึงควรได้รับการพิจารณาให้เป็น “ผลไม้ประจำชาติ” ของอินโดนีเซีย

ต่อประเด็นดังกล่าว สมาคมผู้ประกอบการทุเรียนมาเลเซีย ได้ออกมาตอบโต้ว่า มาเลเซียและอินโดนีเซียต่างมี วัฒนธรรมการบริโภค และประเพณีเกี่ยวกับทุเรียนที่ยังรากลึกและมีร่วมกันมาอย่างยาวนาน ดังนั้น การกำหนด “ผลไม้ประจำชาติ” ควรพิจารณาจาก อิทธิพลทางวัฒนธรรมและระดับการเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ มากกว่าการใช้เพียง ปริมาณผลผลิต เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

● ผ่านพิธีการศุลกากรเร็วขึ้น! สินค้านำเข้าสดใหม่ขึ้น! อุตสาหกรรมเติบโต! “แผนพัฒนาท่าเรือและด่านชายแดน ระยะ 5 ปี ฉบับที่ 15” ยกระดับด่านนำเข้าจีน ส่งผลต่อชีวิตประชาชน

เบื้องหลังความสะดวกในการบริโภคทุเรียนสด ปลาแซลมอน และสินค้าสดนำเข้าจากต่างประเทศ ล้วนเป็นผลจากการวางแผนยกระดับและพัฒนาระบบด่านชายแดนและด่านนำเข้าของประเทศในภาพรวม ภายหลังการประกาศใช้ “แผนพัฒนาความทันสมัยของด่านชายแดนและด่านนำเข้าในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 15 (ระยะ 5 ปี)” จีนมีเป้าหมายที่จะพัฒนาด่านให้มีความอัจฉริยะมากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และมีความแม่นยำมากขึ้น ตั้งแต่การผ่านพิธีการศุลกากรอย่างรวดเร็ว การตรวจสอบโดยไม่รบกวนกระบวนการขนส่ง ไปจนถึงการเชื่อมโยงกับการพัฒนาอุตสาหกรรม การยกระดับด่านจะส่งผลตั้งแต่ระดับโต๊ะอาหารของประชาชนไปจนถึงระบบเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศของประเทศจีน

การวางแผนใหม่ภายใต้ “แผนฉบับที่ 15”

ด่าน 313 แห่ง ปรับทั้งการเปิด-ปิด และแบ่งหน้าที่ให้เหมาะสม

ปัจจุบันจีนมีด่านที่เปิดให้มีการติดต่อค้าขายและแลกเปลี่ยนกับต่างประเทศ จำนวน 313 แห่ง ประกอบด้วย

- ด่านทางน้ำ จำนวน 125 แห่ง รับผิดชอบการนำเข้า-ส่งออกสินค้ากว่า 90% ของปริมาณการค้าสินค้าทั้งหมด
- ด่านทางอากาศ จำนวน 86 แห่ง
- ด่านทางบก จำนวน 102 แห่ง

เนื่องจากปริมาณการค้าสินค้านำเข้าและส่งออกยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หลายพื้นที่จึงมีความต้องการที่จะขยายและเปิดด่านเพิ่มเติมอย่างมาก “แผนพัฒนาความทันสมัยของด่านในช่วงแผนฉบับที่ 15” กำหนดให้จีนเสริมสร้างและยกระดับบทบาทของด่านทางทะเลในฐานะกลไกสำคัญในการเปิดประเทศและเป็นช่องทางหลักสำหรับความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้า พร้อมทั้งยกระดับขีดความสามารถในการเชื่อมโยงและถ่ายลำสินค้าของด่านทางทะเลโดยรวม รวมถึงเสริมสร้างบทบาทของด่านในฐานะจุดค้าประกันสำคัญของห่วงโซ่อุตสาหกรรมและห่วงโซ่อุปทาน ขณะเดียวกัน จีนจะศึกษาแนวทางการเปิดด่านทางอากาศโดยแบ่งตามหน้าที่ ออกเป็นด่านสำหรับการขนส่งผู้โดยสารและด่านสำหรับการขนส่งสินค้า

นายเซีย ฟาง (Xie Fang) รองผู้อำนวยการสำนักงานบริหารด่านแห่งชาติ สังกัดสำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน (GACC) กล่าวว่า จีนจะดำเนินการตามระบบ “การอนุญาตให้เปิดและการถอนออกจากระบบด่าน” อย่างเคร่งครัด โดยด่านที่มีประสิทธิภาพและหน้าที่ลดลง หรือมีการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง จะต้องทยอยถอนออกจากระบบอย่างเหมาะสมและเป็นระเบียบ

ด่านอัจฉริยะเร่งเดินหน้าอย่างเต็มรูปแบบ

แผนดังกล่าวระบุว่า จีนจะให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างและบำรุงรักษาด่านชายแดน รวมถึงเร่งส่งเสริมการก่อสร้าง “ด่านสีเขียว” (Green Ports) และส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีประหยัดพลังงานและคาร์บอนต่ำในพื้นที่ด่าน พร้อมทั้งผลักดันการก่อสร้างด่านอัจฉริยะตามระดับและประเภทของด่านปัจจุบัน จีนมีด่าน จำนวน 63 แห่ง ที่ดำเนินโครงการนำร่องด่านอัจฉริยะ และมีด่านสำคัญจำนวน 43 แห่ง ที่ได้รับการบรรจุไว้ในโครงการ “การก่อสร้างด่านอัจฉริยะ” ภายใต้แผนพัฒนาความทันสมัยของด่านในช่วงแผนฉบับที่ 15

ด่านต่างๆ จะเพิ่มการประยุกต์ใช้แนวคิด “ปัญญาประดิษฐ์ +” (AI+) ในกระบวนการปฏิบัติงานของด่าน พร้อมส่งเสริมการใช้อุปกรณ์สมัยใหม่ เช่น แว่นตา AR (Augmented Reality) และอุปกรณ์อัจฉริยะสำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานภาคสนาม รวมถึงนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ เช่น

- ระบบตรวจสอบภาพเอกสารและภาพสินค้าอัจฉริยะ
- การวิเคราะห์ข้อมูลจากภาพวิดีโอ
- ระบบตรวจจับและรับรู้ข้อมูลอัจฉริยะ
- เทคโนโลยีการระบุและจำแนกสินค้าอัตโนมัติ

เพื่อให้การปฏิบัติงาน ณ ด่านสามารถลดการแทรกแซงโดยเจ้าหน้าที่ให้น้อยที่สุด ผ่านพิธีการได้อย่างรวดเร็ว ควบคุมกำกับดูแลได้อย่างเหมาะสม มีความปลอดภัย และมีประสิทธิภาพสูง

ประสิทธิภาพที่เห็นได้อย่างชัดเจน

ผ่านพิธีการภายใน 5 นาที ประชาชนเข้าถึง “ผลไม้สดนำเข้า” ได้สะดวกยิ่งขึ้น

ที่ด่านโมฮาน (Mohan Port) ซึ่งเป็นด่านรถไฟและด่านชายแดนจีน-ลาว สินค้าทุเรียนและผลไม้เมืองร้อนจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถเข้าสู่ประเทศจีนได้อย่างรวดเร็ว โดยอาศัยการทำงานร่วมกันของ “แพลตฟอร์มดิจิทัล + อุปกรณ์อัตโนมัติ + ระบบป้องกันและควบคุมอัจฉริยะ” ส่งผลให้ระยะเวลาในการผ่านพิธีการศุลกากรของสินค้าควบคุมอุณหภูมิหรือสินค้าห่วงโซ่ความเย็น ซึ่งเดิมใช้เวลาประมาณ 8-12 ชั่วโมง ลดลงเหลือเร็วที่สุดเพียง 5 นาที ขณะที่ประสิทธิภาพโดยรวมของการขนถ่ายสินค้าเพิ่มขึ้น 40%

ภายหลังการนำระบบตรวจสอบสินค้าโภคภัณฑ์ปริมาณมากแบบอัจฉริยะมาใช้ สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่ภาคธุรกิจได้ตลอดทั้งปี คิดเป็นมูลค่า 1,800 ล้านหยวน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า “เวลา” ก็คือมูลค่าทางเศรษฐกิจ

ระดับความสะดวกในการผ่านพิธีการของด่านยังคงได้รับการยกระดับอย่างต่อเนื่อง ทำให้สินค้าคุณภาพจากทั่วโลกสามารถเข้าถึงผู้บริโภคชาวจีนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น โดยภายในปี 2573 (ค.ศ. 2030) ด่านมากกว่า 90% จะติดตั้งอุปกรณ์ตรวจสอบอัจฉริยะ และการ “ผ่านพิธีการโดยแทบไม่รู้สึกรถึงกระบวนการตรวจสอบ” จะกลายเป็นเรื่องปกติ

ศูนย์กลางขนส่งทางอากาศ “สร้าง” อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าสด

ท่าอากาศยานนานาชาติเอ้อโจว ฮวาทู (Ezhou Huahu International Airport) ในมณฑลหูเป่ย์ เป็นท่าอากาศยานศูนย์กลางการขนส่งสินค้าทางอากาศเฉพาะทางแห่งแรกของเอเชีย นับตั้งแต่เปิดให้บริการมานานกว่า 4 ปี ท่าอากาศยานแห่งนี้เปิดเส้นทางขนส่งสินค้าทางอากาศแล้วรวม 122 เส้นทาง ในจำนวนนี้เป็นเส้นทางระหว่างประเทศ 59 เส้นทาง

ปัจจุบัน ปลาแชลมอนจากนอร์เวย์ กุ้งล็อบสเตอร์จากอเมริกาเหนือ และปูม้าหรือปูทะเลชนิดต่างๆ สามารถขนส่งทางอากาศเข้าสู่จีนได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีเที่ยวบินขนส่งสินค้าสดเข้ามาเป็นประจำประมาณ 7-10 เที่ยวบินต่อสัปดาห์

ระบบดังกล่าวสามารถดำเนินการ “สินค้าถึงสนามบินแล้วผ่านพิธีการศุลกากรทันที และส่งตรงระยะทางเพียง 100 เมตรเข้าสู่โรงงานแปรรูป” หรือเรียกได้ว่าเป็นการเชื่อมต่อแบบ “จากประตูเครื่องบินถึงประตูโรงงาน (From Aircraft Door to Factory Door)”

นาง ฉิน เหวยฉิน (Qin Weiqin) ผู้รับผิดชอบของบริษัทแห่งหนึ่งเปิดเผยว่า สายการผลิตสามารถแปรรูปปลาแชลมอนได้ 25 ตัวต่อนาที และมีกำลังการผลิตสูงสุด 60 ตันต่อวัน โดยคาดว่าจะรายได้ของบริษัทในปีนี้จะเกิน 3,000 ล้านหยวน

ผู้รับผิดชอบโรงงานผักเลี้ยงและแปรรูปกุ้งล็อบสเตอร์แห่งหนึ่งกล่าวว่า ปัจจุบันเป็นช่วงฤดูกาลจับกุ้งล็อบสเตอร์บอสตัน (Boston Lobster) และนับตั้งแต่เปิดดำเนินการ โรงงานได้นำเข้าและกระจายสินค้ากุ้งล็อบสเตอร์บอสตันแล้วเกือบ 500 ตัน และปูม้าประมาณ 10 ตัน

ด้วยทำเลที่ตั้งของเมืองเอ้อโจว มณฑลหูเป่ย์ ซึ่งอยู่บริเวณภาคกลางของจีน ทำให้หลังจากสินค้าถึงสนามบินและผ่านการคัดแยกแล้ว สามารถขนส่งต่อด้วยระบบห่วงโซ่ความเย็นไปยังเมืองส่วนใหญ่ทั่วประเทศได้ภายใน 15 ชั่วโมง

ในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ ท่าอากาศยานฮวาทูมีปริมาณนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารสดมากกว่า 12,000 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,100 ล้านหยวน โดยเฉพาะการนำเข้าปลาแชลมอนมีการเติบโตอย่างโดดเด่น มีปริมาณนำเข้ามากกว่า 7,000 ตัน เพิ่มขึ้นถึง 260%

อุปกรณ์อัจฉริยะเข้าปฏิบัติงาน

สุนัขหุ่นยนต์ตรวจสอบสินค้า ช่วยลดเวลาการผ่านพิธีการแร้ง 15 ชั่วโมง

ที่ท่าเรือหนานซา เมืองกว่างโจว (Nansha Port, Guangzhou) มีการนำสุนัขหุ่นยนต์อัจฉริยะ “เสี่ยวไห่ (Xiaohai)” เข้ามาปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยสามารถตรวจวัดรังสีรอบตัวคอนเทนเนอร์ได้ 10 จุด อย่างครอบคลุม พร้อมเปรียบเทียบข้อมูลและตรวจสอบความผิดปกติ เพื่อค้นหาความเสี่ยงจากการมีระดับรังสีเกินมาตรฐานได้อย่างแม่นยำ และช่วยลดความเสี่ยงจากการที่เจ้าหน้าที่ต้องเข้าไปสัมผัสสินค้าในระยะใกล้

ขณะเดียวกัน มีการนำระบบตรวจสอบสินค้าอัจฉริยะ เครื่องวิเคราะห์สเปกตรัมอินฟราเรดย่านใกล้ (Near-Infrared Spectrometer) และอุปกรณ์ระบุและจำแนกสินค้าแบบความเร็วสูง มาใช้งานพร้อมกัน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและความแม่นยำของกระบวนการตรวจสอบสินค้า

บริษัท เป่าซาน จ้านเจียง สตีล (Baosteel Zhanjiang Steel) ระบุว่า รูปแบบการดำเนินงานใหม่นี้ช่วยลดระยะเวลาในการผ่านพิธีการศุลกากรสำหรับ แร่เหล็กแต่ละเที่ยว/แต่ละรายการลงมากกว่า 15 ชั่วโมง ส่งผลให้ภาคธุรกิจสามารถลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้อย่างมาก

● “เมืองเม่าหมิง มณฑลกว่างตู่” แหล่งผลิตลำไยที่มีชื่อเสียงของจีน ปิดฤดูกาลเก็บเกี่ยว ผลผลิตปีนี้เพิ่มขึ้น 15%

ปัจจุบัน การเก็บเกี่ยวลำไยในเมืองเม่าหมิง มณฑลกว่างตู่ ซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็น “แหล่งกำเนิดลำไยของจีน” ได้สิ้นสุดลงเป็นส่วนใหญ่แล้ว โดยเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2569 สำนักงานเกษตรและกิจการชนบทเมืองเม่าหมิง เผยแพร่ว่า ในปีนี้ การจำหน่ายลำไยโดยรวมมีลักษณะสำคัญ คือ “ช่วงต้นถึงกลางฤดูมีปริมาณผลผลิตมากและราคาอยู่ในระดับปกติ ขณะที่ช่วงปลายฤดูราคาปรับตัวสูงขึ้น”

ทั้งนี้ ลำไยพันธุ์ชูเหลียงเกรดพรีเมียมสำหรับตลาดเฉพาะและลำไยเพื่อการส่งออก ยังคงสามารถรักษาระดับราคาที่สูงกว่าราคาทั่วไปได้อย่างต่อเนื่อง เมืองเม่าหมิงมีประวัติการเพาะปลูกลำไยมาอย่างยาวนาน โดยสามารถสืบย้อนกลับไปได้ถึง สมัยราชวงศ์ฮั่น และได้รับการยอมรับว่าเป็น “แหล่งกำเนิดลำไยพันธุ์ชูเหลียงของโลก” และ “แหล่งกำเนิดลำไยของจีน” ปัจจุบันทั้งเมืองมีพื้นที่เพาะปลูกลำไยมากกว่า 780,000 ไร่ (325,000 ไร่) โดยพันธุ์ที่ปลูกเป็นหลัก ได้แก่ พันธุ์ชูเหลียง (储良) พันธุ์ซือเสียด (石硖) พันธุ์ซวงหม่ามู่ (双开木) พันธุ์ต้าอู๋หยวน (大乌园) และพันธุ์กู่ซาน หมายเลข 2 (古山二号) เป็นต้น ในบรรดาพันธุ์ต่างๆ ลำไยพันธุ์ชูเหลียง มีชื่อเสียงมากที่สุด โดยเป็นผลิตภัณฑ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แห่งชาติของจีน มีแหล่งกำเนิดอยู่ที่หมู่บ้านชูเหลียง ตำบลเฟินเจีย เมืองเกาจวิน และเป็นพันธุ์ลำไยหลักสำหรับการส่งออก โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 60 ของพื้นที่ปลูกลำไยทั้งหมด เนื่องจากมีเมล็ดขนาดเล็ก เนื้อหนา เนื้อกรอบ รสหวานและมีกลิ่นหอม ตลอดจนมีคุณค่าทางโภชนาการและคุณค่าทางยา จึงมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งในจีนและต่างประเทศ และได้รับความนิยมจากผู้บริโภคเป็นอย่างมาก

สำนักงานเกษตรและกิจการชนบทเมืองเม่าหมิง ระบุว่า ในปีนี้ สภาพภูมิอากาศในช่วงการออกดอกของลำไยมีความเหมาะสม และไม่มีภัยธรรมชาติร้ายแรงเกิดขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตลำไยโดยรวมเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 15 เมื่อเทียบกับปีก่อนๆ โดยในช่วงปลายเดือนมิถุนายน ลำไยพันธุ์ซือเสียดของเมืองเม่าหมิงเริ่มออกสู่ตลาด โดยมีราคาซื้อขายสูงสุดอยู่ที่ประมาณ 16 - 29 หยวนต่อกิโลกรัมต่อมาในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม ลำไยพันธุ์ชูเหลียงเริ่มออกสู่ตลาด โดยมีราคาซื้อขายอยู่ที่ประมาณ 14 - 24 หยวนต่อกิโลกรัม และตั้งแต่ช่วงต้นเดือนสิงหาคมจนถึงช่วงสิ้นสุดฤดูเก็บเกี่ยว ราคาซื้อขายยังคงอยู่ในระดับสูงที่ประมาณ 13 - 20 หยวนต่อกิโลกรัมจากข้อมูลสถิติพบว่า นับตั้งแต่ต้นปี 2569 ศุลกากรเม่าหมิงได้กำกับดูแลการส่งออกลำไยสดสะสมรวม 31.4 ตัน โดยมีราคาเฉลี่ยประมาณ 22 หยวนต่อกิโลกรัม ซึ่งยังคงเป็นระดับราคาที่ค่อนข้างสูง นอกจากนี้ ลำไยพันธุ์ชูเหลียงเกรดพรีเมียมสำหรับตลาดเฉพาะของเมืองเกาจวิน ยังคงสามารถรักษาระดับราคาที่มีส่วนเพิ่มได้อย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน อุตสาหกรรมแปรรูปยังทำหน้าที่เป็นช่องทางรองรับและระบายผลผลิต โดยสามารถรองรับและแปรรูปลำไยสดที่มีราคาทั่วไปในปริมาณมาก ช่วยระบายผลผลิตส่วนเกินออกจากตลาดสดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้สามารถสร้างหลักประกันที่สำคัญแก่เกษตรกรในพื้นที่ ทั้งในด้านการเพิ่มรายได้และการสร้างรายได้จากผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

● เวียดนามสร้างสถิติโลก “ขบวนรถกระบะบรรทุกทุเรียนที่ยาวที่สุดในโลกของ Guinness World Records”

ตามรายงานของ “Vietnam Online” เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2569 จังหวัดดักลัก (Dak Lak) ประเทศเวียดนาม ได้จัดพิธีรับรองสถิติโลก ของ Guinness World Records โดยมีรถบรรทุก/รถกระบะมากกว่า 500 คัน เข้าร่วมขบวนรถบรรทุกทุเรียน และได้รับการมอบใบรับรองในฐานะ “ขบวนรถกระบะบรรทุกทุเรียนที่ยาวที่สุดในโลก” (World’s Longest Durian Pickup Truck Convoy)

รายงานระบุว่า ขบวนรถดังกล่าวออกเดินทางจากจัตุรัสเตินอัน (Tan An) อำเภอเกรงปัก (Krong Pak) จังหวัดดักลัก และเคลื่อนขบวนไปตามถนน โว เหงียน ซ่าป (Vo Nguyen Giap Boulevard) โดยรถแต่ละคันบรรทุกทุเรียนเต็มคันและตกแต่งด้วยธงชาติ ส่งผลให้ตลอดเส้นทางมีประชาชนและนักท่องเที่ยวจำนวนมากหยุดชมขบวนดังกล่าวประชาชนในพื้นที่กล่าวว่า ครอบครัวของตนเองก็ปลูกทุเรียนเช่นกัน และรู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างมากเมื่อเห็นรถจำนวนมากบรรทุกทุเรียนเข้าร่วมขบวน อีกทั้งเยาวชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมกล่าวว่า กิจกรรมดังกล่าวทำให้ตนเองมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของสินค้าเกษตรในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ภายหลังเสร็จสิ้นขบวนพาเหรด

คณะผู้จัดงานได้จัดพิธีมอบเกียรติบัตรแก่คนขับรถทั้งหมด ขณะที่ ผู้ตรวจสอบและรับรองสถิติจาก Guinness World Records ได้ประกาศผลการรับรองอย่างเป็นทางการและมอบใบรับรอง ณ สถานที่จัดงานผู้รับผิดชอบสมาคมทุเรียนจังหวัดดักลัก กล่าวว่า การสร้างสถิติโลกครั้งนี้ไม่ได้มีเป้าหมายเพียงเพื่อสร้างผลงานและความภาคภูมิใจให้แก่จังหวัดภายในประเทศเท่านั้น แต่ยังมุ่งใช้ออกาสดังกล่าวในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่แบรนด์ “ทุเรียนดักลัก” สู่อุตสาหกรรมชาติ ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของอุตสาหกรรมทุเรียนในพื้นที่และความสามัคคีของชุมชนการสร้างสถิติโลก Guinness World Records ในครั้งนี้ ถือเป็นหนึ่งในกิจกรรมสำคัญของการทุเรียนดักลัก ประจำปี 2569 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับมูลค่าและภาพลักษณ์ของแบรนด์ทุเรียนดักลัก รวมทั้งเปิดโอกาสและขยายช่องทางทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

● **กฎระเบียบใหม่สำหรับการส่งออกกล้วยสดจากเมียนมาไปยังจีน มีผลบังคับใช้เดือนกันยายน ผู้ประกอบการเผชิญแรงกดดันในการปรับปรุงให้เป็นไปตามข้อกำหนด**

เมื่อไม่นานมานี้ สำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (GACC) ได้ออกประกาศ ฉบับที่ 109/2569 อย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นการปรับปรุงกฎระเบียบด้านการกำกับดูแลและการกักกันพืชสำหรับกล้วยสดจากเมียนมาที่ส่งออกมายังประเทศจีนทั้งระบบ โดยกฎระเบียบฉบับใหม่จะมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2569 เป็นต้นไป และจะยกเลิกประกาศฉบับที่ 49/2565 ซึ่งมีผลใช้บังคับต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลา 4 ปี กฎระเบียบฉบับใหม่ได้ยกระดับข้อกำหนดและมาตรฐานในการนำเข้ากล้วยจากเมียนมาเข้าสู่จีนอย่างมีนัยสำคัญ ครอบคลุมตั้งแต่การขึ้นทะเบียนสวนผลไม้ การควบคุมในแปลงปลูก ไปจนถึงการตรวจสอบ ณ ด่านนำเข้า ส่งผลให้ผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ขนาดกลางและขนาดเล็กที่พึ่งพาการค้าชายแดนในลักษณะ รวบรวมผลผลิตจากแหล่งต่างๆ และบรรจุรวมกันในตัวคอนเทนเนอร์ รวมถึงผู้ประกอบการที่ไม่มีแหล่งผลผลิตที่ขึ้นทะเบียนอย่างเป็นทางการจะเป็นระบบและต่อเนื่อง จะต้องเผชิญกับแรงกดดันในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อกำหนดอย่างมาก ประกาศฉบับดังกล่าวได้กำหนดมาตรฐานการเก็บเกี่ยวสำหรับกล้วยที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าสู่ประเทศจีนอย่างชัดเจน โดยอนุญาตเฉพาะกล้วยเขียวที่เก็บเกี่ยวเมื่อผ่านระยะ 10 - 11 สัปดาห์หลังออกดอกเท่านั้น ส่วนกล้วยที่สุกเต็มที่และเปลี่ยนเป็นสีเหลืองจะไม่อนุญาตให้ส่งออกมายังประเทศจีนโดยเด็ดขาด ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่ผลไม้จะเกิดการเน่าเสียหรือเสื่อมคุณภาพระหว่างการขนส่งในด้านการควบคุม ณ แหล่งผลิต กำหนดให้สวนกล้วยและโรงคัดบรรจุทั้งหมดของเมียนมาที่ผลิตเพื่อส่งออกไปยังตลาดจีน ต้องผ่านการตรวจสอบเบื้องต้นโดยฝ่ายเมียนมา และต้องดำเนินการขึ้นทะเบียนกับทั้งฝ่ายเมียนมาและฝ่ายจีน โดยต้องบันทึกข้อมูลอย่างครบถ้วน เช่น ที่ตั้งสวน หมายเลขทะเบียน กำลังการผลิต และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับกล้วยแต่ละกล่องไปยังแปลงเพาะปลูกที่เป็นแหล่งผลิตได้อย่างแม่นยำ สำหรับผลผลิตจากพื้นที่เพาะปลูกที่ไม่ได้อยู่ในบัญชีทะเบียนที่ได้รับการรับรองจะถูกห้ามนำเข้าสู่ด่านของจีนสำหรับศรัทธูพืชกักกันที่ฝ่ายจีนให้ความสำคัญจำนวน 6 ชนิด กฎระเบียบฉบับใหม่ได้กำหนดระบบควบคุมในแปลงเพาะปลูกแบบครบวงจร ครอบคลุมศัตรูพืชและโรคที่มีความเสี่ยงสูง เช่น หอยทากยักษ์แอฟริกา เพลี้ยแป้งเกลียว แมลงวันผลพริก และโรคเหี่ยวกล้วยสายพันธุ์ TR4 (Banana Fusarium Wilt Tropical Race 4) เป็นต้นสวนกล้วยที่ส่งออกไปยังประเทศจีนจะต้องดำเนินการสำรวจและติดตามศัตรูพืชอย่างครอบคลุมทุก 15 วัน พร้อมดำเนินการมาตรการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน ทั้งวิธีการทางกายภาพ เคมี และชีวภาพ โดยต้องจัดเก็บบันทึกข้อมูลการใช้สารกำจัดศัตรูพืช ตลอดจนข้อมูลการตรวจสอบโรคและแมลงศัตรูพืชอย่างครบถ้วน เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี และศุลกากรจีนสามารถเรียกตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวได้ตลอดเวลา

หากตรวจพบเชื้อสาเหตุโรคเหี่ยวกล้วยสายพันธุ์ TR4 ในแปลงใดแปลงดังกล่าวจะถูกระงับสิทธิในการส่งออกกล้วยไปยังประเทศจีนทันที และจะสามารถยื่นขอคืนสิทธิในการส่งออกได้อีกครั้งที่ต่อเมื่อไม่พบการเกิดโรคซ้ำเป็นระยะเวลา 3 เดือนติดต่อกันในส่วนของการคัดบรรจุ การจัดเก็บ และการติดฉลาก ก็มีการกำหนดข้อกำหนดที่เข้มงวดมากขึ้น โดยกำหนดให้ผลไม้สดต้องผ่านกระบวนการล้างด้วยน้ำและคัดแยกด้วยแรงงานคนเป็นขั้นตอนบังคับในการแปรรูปก่อนการส่งออกเบื้องต้น เพื่อกำจัดผลเน่า ผลที่มีแมลงทำลาย ตลอดจนดินและสิ่งปนเปื้อนอื่นๆ ก่อนบรรจุภัณฑ์

และพาเลทขนส่งทั้งหมดจะต้องระบุข้อมูลทั้งภาษาจีนและภาษาอังกฤษ ได้แก่ แหล่งผลิตสินค้า หมายเลขทะเบียนสวน และข้อความว่า “ส่งไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน” นอกจากนี้ ภายหลังจากบรรจุสินค้าลงในตัวคอนเทนเนอร์แล้ว จะต้องดำเนินการปิดผนึกตู้สินค้าอย่างสมบูรณ์ และเมื่อเดินทางถึงด่านนำเข้าของจีน หากพบว่าซีลหรือเครื่องหมายผนึกตู้สินค้าได้รับความเสียหาย จะถูกระงับการปล่อยสินค้าและนำไปตรวจสอบโดยตรงมาตรฐานการตรวจสอบ ณ ด่านนำเข้า ก็ได้รับการยกระดับเช่นเดียวกัน โดยกำหนดให้ทุกล็อตของกล้วยที่ขนส่งมาถึงจีนต้องสุ่มเก็บตัวอย่างในสัดส่วนร้อยละ 1 เพื่อดำเนินการตรวจสอบด้านการกักกันพืชหากตรวจพบปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งใน 3 กรณี ได้แก่ การตรวจพบศัตรูพืช ผลผลิตจากสวนที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน หรือกล้วยที่สุกจนมีสีเหลืองเกินไป สินค้าทั้งล็อตจะถูกดำเนินการส่งกลับประเทศต้นทางหรือทำลาย และสวนผลไม้หรือโรงคัดบรรจุที่เกี่ยวข้องจะถูกระงับสิทธิในการส่งออกมายังประเทศจีนเป็นการชั่วคราวเช่นเดียวกัน

ขณะเดียวกัน บริษัทผู้นำเข้าจะต้องดำเนินการขอ “ใบอนุญาตกักกันสัตว์และพืชสำหรับสินค้านำเข้า” ล่วงหน้า พร้อมจัดเตรียมใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) ที่ถูกต้องและมีข้อมูลครบถ้วน หากเอกสารไม่ครบถ้วน หรือข้อมูลในเอกสารไม่สอดคล้องกัน จะไม่อนุญาตให้ปล่อยสินค้าออกจากด่านนำเข้าผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมนำเข้าผลไม้ของจีนให้ความเห็นว่าในช่วงหลายปีที่ผ่านมา รูปแบบการส่งออกกล้วยจากเมียนมาผ่านการค้าชายแดนมีลักษณะค่อนข้างกระจัดกระจาย โดยผู้ประกอบการรายย่อยและขนาดกลางจำนวนมากรับซื้อผลผลิตจากสวนเกษตรกรรายย่อยหลายแห่ง แล้วนำมารวบรวมและบรรจุรวมกันในตัวคอนเทนเนอร์เพื่อส่งออก โดยไม่ได้ดำเนินการขึ้นทะเบียนอย่างเป็นทางการ และอาศัยต้นทุนที่ต่ำเพื่อแข่งขันและแย่งส่วนแบ่งตลาด ภายหลังจาก

กฎระเบียบฉบับใหม่มีผลบังคับใช้ รูปแบบการดำเนินธุรกิจดังกล่าวจะไม่สามารถผ่านกระบวนการนำเข้าได้อีกต่อไป ผู้ประกอบการจำเป็นต้องประสานงานล่วงหน้ากับศุลกากรเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้อง ปรับปรุงสายการคัดแยกและล้างผลผลิต รวมทั้งจัดทำบัญชีและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนในระยะสั้น การขึ้นทะเบียนสวน การปรับปรุงอุปกรณ์และเครื่องจักร ตลอดจนการจัดทำทะเบียนและบันทึกข้อมูลโดยบุคลากร จะก่อให้เกิดต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อกำหนดในระดับสูง โดยผู้ประกอบการรายย่อยที่มีเงินทุนสำรองจำกัดและมีแหล่งผลผลิตไม่แน่นอน อาจจำเป็นต้องถอนตัวออกจากธุรกิจนำเข้ากล้วยจากเมียนมาโดยตรง

● การขนส่งทางบกแซงหน้าการขนส่งทางทะเล สะท้อนรูปแบบการขนส่งที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อเท็จจริงสำคัญที่ถูกมองข้ามในวันนี้ คือ เมื่อวันที่ 8-9 สิงหาคม 2569 ศุลกากรแห่งชาติจีน ได้ตรวจปล่อยสินค้าทางบก จำนวน 504 ตู้ แบ่งเป็นสินค้าจากไทย 249 ตู้ และเวียดนาม 255 ตู้ ขณะที่ในช่วงเวลาเดียวกัน ปริมาณสินค้าที่ขนส่งทางทะเลและเข้าถึงท่าเรืออยู่ที่ประมาณ 400 ตู้ กล่าวคือ ปริมาณสินค้าที่ผ่านการขนส่งทางบกในวันเดียวสูงกว่าการขนส่งทางทะเลเป็นครั้งแรกถึง 25%

นี่ไม่ใช่จุดเริ่มต้นของแนวโน้มดังกล่าว แต่เป็นจุดยืนยันถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของห่วงโซ่อุปทาน จากรูปแบบ “ท่าเรือขนส่งทางทะเล + ตลาดค้าส่งตามแนวชายฝั่ง” ไปสู่ “จุดเชื่อมต่อการขนส่งทางบก + การกระจายสินค้าในระดับภูมิภาค” การเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงคือ รูปแบบการตัดสินใจจัดซื้อแบบเดิมเริ่มไม่สามารถใช้ได้อีกต่อไปเบื้องหลังการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เกิดจากการเปลี่ยนแปลงเชิงลึก 3 ด้านที่เกิดขึ้นพร้อมกัน ได้แก่ 1. โครงสร้างแหล่งผลิต ซึ่งเวียดนามมีสัดส่วน 50.6% แซงหน้าไทยที่ 49.4% 2. โครงสร้างเส้นทางการขนส่ง ซึ่งด่านโมฮานมี 311 ตู้ มากกว่าท่าเรือหนานซา 272 ตู้ และด่านโฮยวอ๊กวน 194 ตู้ 3. ตรรกะการกำหนดราคา ซึ่งเจ้าของสินค้าหันมากำหนดราคาโดยพิจารณาจากการผสมผสานระหว่างแหล่งผลิตกับเส้นทางการขนส่ง แทนที่จะกำหนดราคาโดยอ้างอิงจากด่านเพียงอย่างเดียว

การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ที่สุดของตลาดในวันนี้คืออะไร?

สิ่งที่เปลี่ยนแปลง ไม่ใช่ “จำนวน 972 ตู้ที่มีปริมาณมาก” ไม่ใช่ “เวียดนามแซงหน้าไทย” และไม่ใช่ “ด่านโมฮานแซงหน้าด่านท่าเรือหนานซา” เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นเพียงเป็นเพียงสิ่งที่ปรากฏให้เห็นภายนอกเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงที่แท้จริง คือ รูปแบบการตัดสินใจจัดซื้อแบบเดิมเริ่มไม่สามารถใช้ได้อีกต่อไป

การตัดสินใจที่ 1: การเลือกแหล่งผลิต

ในอดีตการตัดสินใจจัดซื้อคือ “จะเลือกทุเรียนจากไทยหรือเวียดนาม” แต่ปัจจุบัน แหล่งผลิตถูกนำมาจัดเป็นโครงสร้างแบบผสม ได้แก่

- ทุเรียนหอมทองจากไทย - สินค้าระดับพรีเมียมและมีคุณภาพสม่ำเสมอ
- ทุเรียนหอมทองจากเวียดนาม - สินค้าระดับกลางสำหรับการเติมสินค้าอย่างรวดเร็ว
- ทุเรียนก้านยาวจากเวียดนาม - สินค้าระดับราคากลางสำหรับการจำหน่ายในปริมาณมาก
- ทุเรียนมุขังคิงจากมาเลเซีย - สินค้าแข่งด้วยไนโตรเจนเหลวในระบบเฉพาะ

กล่าวคือ โครงสร้างสินค้าทั้ง 4 ระดับสามารถมีอยู่พร้อมกันในตลาด

การตัดสินใจที่ 2: การเลือกเส้นทางขนส่ง

ในอดีตการตัดสินใจเลือกเส้นทางการขนส่ง คือ “ใช้การขนส่งทางทะเลผ่านท่าเรือหนานซา หรือใช้การขนส่งทางบกผ่านโมฮาน” แต่ปัจจุบันเส้นทางการขนส่งก็กลายเป็นระบบผสมผสานหลายรูปแบบ ได้แก่

- การขนส่งทางทะเลผ่านท่าเรือหนานซา 272 ตู้ คิดเป็น 28%
- การขนส่งทางบกผ่านด่านโมฮาน 311 ตู้ คิดเป็น 32%
- การขนส่งทางบกผ่านด่านโฮยวอ๊กวน 194 ตู้ คิดเป็น 20%
- ด่านผิงเสียง 95 ตู้
- ด่านตงซิง 68 ตู้
- ด่านอื่นๆ 32 ตู้

รวมเป็น 972 ตู้ จากเส้นทางหรือด่านทั้งหมด 6 ประเภท แต่ละเส้นทางมีความแตกต่างกันในด้านอัตราการสูญเสีย ระยะเวลาการขนส่ง ราคา และเงินทุนที่ต้องใช้หมุนเวียน

การตัดสินใจที่ 3: การกำหนดราคา

ในอดีตการเสนอราคาจะอยู่ในรูปแบบ เช่น “ทุเรียนหอมทองไทย ราคา XX หยวนต่อจีน” แต่ปัจจุบันเจ้าของสินค้าหรือผู้ค้ากำหนดราคาโดยพิจารณาจากแหล่งผลิต + เส้นทางขนส่ง เป็นองค์ประกอบร่วมกัน ตัวอย่างเช่น

- ทุเรียนหอมทองไทยคุณภาพพรีเมียม ขนส่งทางทะเล - 650 หยวน/ลัง
- ทุเรียนหอมทองเวียดนาม ขนส่งทางบก - 380 หยวน/ลัง
- ทุเรียนก้านยาวเวียดนาม ขนส่งทางบก - 320 หยวน/ลัง

ดังนั้น ในวันเดียวกัน ตลาดสามารถมีระดับราคาหลายช่วง และการใช้ราคามาตรฐานเพียงราคาเดียวจึงไม่สามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับประกอบการตัดสินใจจัดซื้อได้อีกต่อไป

ข้อสรุปสำคัญ: การเปลี่ยนแปลงของห่วงโซ่อุปทานในวันนี้ไม่ได้อยู่ที่ตัวเลขใดตัวเลขหนึ่งที่ทำสถิติสูงขึ้น แต่เป็นการที่รูปแบบการตัดสินใจจัดซื้อทั้งหมดจำเป็นต้องได้รับการออกแบบใหม่ จากการตัดสินใจแบบมิติเดียว ได้แก่ เลือกแหล่งผลิต/ เลือกเส้นทาง/ เลือกราคา ไปสู่การตัดสินใจแบบ 3 มิติ ได้แก่ แหล่งผลิต + เส้นทางขนส่ง + พันธุ์หรือประเภทสินค้า

เหตุใดการขนส่งทางบกจึงสามารถแข่งหน้าการขนส่งทางทะเลได้?

เหตุผลที่ 1: การเปลี่ยนแปลงของแหล่งผลิต

ในอดีต ทูเรียนที่นำเข้ามากกว่า 70% มาจากประเทศไทย และจำเป็นต้องขนส่งทางทะเลเป็นหลัก เช่น เส้นทางกรุงเทพฯ-ท่าเรือหนานชา ซึ่งใช้เวลาประมาณ 5-7 วัน ปัจจุบัน เวียดนามมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็น 50.6% และในวันที่ 8-9 สิงหาคม 2569 ปริมาณนำเข้าจากเวียดนามแซงหน้าไทยเป็นครั้งแรก ซึ่งไทยมีสัดส่วน 49.4% ทูเรียนจากเวียดนามสามารถขนส่งทางบกเข้าสู่จีนได้ภายใน 1-2 วัน ผ่านด่านโหยวอี๋กวน ตงซิง และโมฮาน ทูเรียนเวียดนามจึงไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการขนส่งทางทะเล

เหตุผลที่ 2: การเปิดใช้งานรถไฟจีน-ลาว

หลังจากรถไฟจีน-ลาวเปิดให้บริการในปี 2564 ทำให้มณฑลยูนนานเปลี่ยนจากพื้นที่ปลายทางของตลาดผู้บริโภคมาเป็นจุดรับสินค้าในลักษณะ “จุดรับสินค้าล่วงหน้า”

ปัจจุบันทูเรียนจากไทย เวียดนาม และลาวที่ขนส่งทางบกสามารถรวมกันที่ด่านโมฮาน จากนั้นจึงกระจายต่อไปยังคุนหมิง (14%) เฉิงตู ฉงชิ่ง ฉางชา และเจิ้งโจว เมื่อระบบการรับสินค้าทางบก + การกระจายสินค้าเข้าสู่พื้นที่ตอนในเชื่อมต่อกันอย่างสมบูรณ์ เส้นทางเดิมที่เป็นการขนส่งทางทะเล + ท่าเรือ + ตลาดค้าส่งตามแนวชายฝั่ง จึงมีความสำคัญลดลง

เหตุผลที่ 3: ประสิทธิภาพของการหมุนเวียนเงินทุน

การขนส่งทางบกใช้เวลา 1-2 วัน และมีอัตราการสูญเสียต่ำกว่า 5% ขณะที่การขนส่งทางทะเลใช้เวลา 7-9 วัน และมีอัตราการสูญเสียประมาณ 8-10% ดังนั้น ประสิทธิภาพในการหมุนเวียนเงินทุนของการขนส่งทางบกจึงอยู่ที่ประมาณ 3-5 เท่าของการขนส่งทางทะเล ตัวอย่างเช่น เงินทุนเท่ากัน หากสินค้าทางบกสามารถรับเงินคืนได้ภายใน 5 วัน ขณะที่สินค้าทางทะเลต้องใช้เวลาถึง 15 วัน เงินทุนจำนวนเท่ากันจึงสามารถหมุนเวียนได้ประมาณ 3 รอบ สำหรับการขนส่งทางบก เทียบกับ 1 รอบ สำหรับการขนส่งทางทะเล

การเปลี่ยนแปลงนี้มีผลต่อผู้ประกอบการอย่างไร

เจ้าของสินค้า: ประสิทธิภาพในการหมุนเวียนเงินทุนมีความสำคัญมากกว่ากำไรต่อหนึ่งตู้สินค้า หากมีเงินทุน 1 ล้านบาท การหมุนเวียนสินค้าทางบก 3 รอบ สามารถสร้างกำไรได้มากกว่าการขนส่งทางทะเล 1 รอบ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องออกแบบแผนการหมุนเวียนเงินทุนใหม่

ผู้ประกอบการเผด็จการ: การขนส่งทางบกมีระยะเวลาการขนส่งสั้นจึงช่วยลดความเสี่ยงด้านสินค้าคงคลัง ลดโอกาสเกิดสินค้าชำรุด และเพิ่มความยืดหยุ่นในการเติมสินค้า อย่างไรก็ตาม สินค้าทางบกอาจมีระดับความสุกไม่สม่ำเสมอ ดังนั้น ความสามารถในการควบคุมความเสียหายเมื่อเปิดตู้จึงมีความสำคัญมากกว่าการซื้อในราคาต่ำเพียงอย่างเดียว

ผู้ประกอบการร้านผลไม้: สำหรับเมืองตอนใน เช่น เฉิงตู ฉงชิ่ง ฉางชา และอู่ฮั่น การขนส่งทางบกโดยตรงทำให้ความมั่นคงของการจัดหาสินค้าเพิ่มขึ้น ร้านค้าจึงสามารถลดการกักตุนสินค้าและเปลี่ยนเป็นการสั่งซื้อรายสัปดาห์ได้

เหตุใดด่านโมฮานจึงสามารถแข่งหน้าด่านท่าเรือหนานชาได้?

เหตุผลที่ 1: การขนส่งทางบกเข้าสู่จุดคู้มค่าด้านต้นทุนและประสิทธิภาพ

จากข้อมูลเมื่อวันที่ 8-9 สิงหาคม 2569 ด่านโมฮาน มี 311 ตู้ หรือ 32% ขณะที่ด่านท่าเรือหนานชา มี 272 ตู้ หรือ 28% กล่าวคือ ปริมาณสินค้าที่ผ่านด่านขนส่งทางบกแห่งเดียวสามารถสูงกว่าท่าเรือขนส่งทางทะเลแห่งเดียวได้ การขนส่งทางบกใช้เวลา 1-2 วัน และมีอัตราการสูญเสียต่ำกว่า 5% เทียบกับการขนส่งทางทะเลที่ใช้เวลา 5-7 วัน และมีอัตราการสูญเสีย 8-10% เมื่อด่านโมฮานสามารถรองรับสินค้าได้อย่างต่อเนื่องในระดับมากกว่า 300 ตู้ต่อวัน ประสิทธิภาพด้านต้นทุนและการขนส่งก็ได้ข้ามผ่านจุดคู้มค่าทางเศรษฐกิจแล้ว

เหตุผลที่ 2: ข้อได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ของมณฑลยูนนาน

ด่านโมฮานตั้งอยู่ทางตอนใต้สุดของมณฑลยูนนาน บริเวณชายแดนจีน-ลาว หลังจากรับสินค้าแล้ว สามารถกระจายสินค้าไปยังพื้นที่ต่างๆ ได้โดยประมาณดังนี้

โมฮาน → คุนหมิง : 1 วัน

โมฮาน → เฉิงตู : 2 วัน

โมฮาน → ฉงชิ่ง : 2 วัน

โมฮาน → ฉางชา : 2 วัน

โมฮาน → เจิ้งโจว : 3 วัน

จึงสามารถครอบคลุมพื้นที่ตะวันตกเฉียงใต้และภาคกลางของจีนได้อย่างกว้างขวาง

ในทางกลับกัน หลังจากสินค้าถึงน่านน้ำแล้ว ยังต้องใช้เวลาอีกประมาณ 1-2 วันในการขนส่งไปยังตลาดค้าส่งเจียงหนานในกวางโจว และจึงกระจายสินค้าไปยังพื้นที่อื่นต่อไป กล่าวคือมีระยะเวลาการขนส่งภายในประเทศเพิ่มขึ้นอีก 1-2 วัน

เหตุผลที่ 3: ความสามารถในการรองรับการผ่านพิธีการศุลกากร

ด่านโมฮานและด่านโหย่วอี้กวน ซึ่งเป็นด่านขนส่งทางบก 2 แห่ง รวมกันมีปริมาณ 505 ตู้ หรือ 52% ในวันที่ 8-9 สิงหาคม 2569 ซึ่งสูงกว่าด่านท่าเรือหนานชา ดังนั้น ความสามารถในการรองรับสินค้าของระบบขนส่งทางบกจึงมีข้อได้เปรียบจากการมี 2 ด่าน ทำให้มีความยืดหยุ่นและมีความเสี่ยงจากการพึ่งพาด่านเดียวต่ำกว่า กล่าวคือ หากด่านใดด่านหนึ่งเกิดปัญหา ก็ไม่จำเป็นต้องส่งผลกระทบต่อระบบทั้งหมด

สิ่งที่การเปลี่ยนแปลงนี้มีผลต่อผู้ประกอบการอย่างไร

เจ้าของสินค้า: การรับสินค้าที่ด่านโมฮานแล้วกระจายต่อไปยังภาคตะวันตกเฉียงใต้และภาคกลางของจีนโดยตรง สามารถลดระยะเวลาการขนส่งภายในประเทศได้ 2-3 วัน และลดต้นทุนโลจิสติกส์ได้ประมาณ 1-2 หยวนต่อตัน ดังนั้น แผนการจัดซื้อควรออกแบบตามด่าน/ช่องทางขนส่ง ไม่ใช่พิจารณาตามตลาดปลายทางเพียงอย่างเดียว

ผู้ประกอบการตลาดค้าส่ง: การรับสินค้าที่ด่านโมฮานใช้เวลา 1-2 วัน เทียบกับด่านท่าเรือหนานชาที่ใช้ 7-9 วัน ทำให้การหมุนเวียนเงินทุนเร็วขึ้นประมาณ 5 เท่า อย่างไรก็ตาม ต้องระวังความแตกต่างระหว่าง “จำนวนตู้ตามทีละตู้” กับ “ปริมาณสินค้าจริง” เช่น ข้อมูลตลาดค้าส่งเกาเป่ย์เตี้ยนระบุ 86 ตู้ แต่เมื่อปรับรวมแล้วมีปริมาณจริงเทียบเท่าเพียง 64.8 ตู้ จึงต้องแยกการบริหารจำนวนตู้กับปริมาณสินค้าคงเหลือจริงออกจากกัน

เจ้าของร้านผลไม้: ร้านค้าในพื้นที่ตอนในสามารถลดการกักตุนสินค้า โดยใช้รูปแบบ สั่งซื้อรายสัปดาห์ + ลดระยะเวลางuardhouse ซึ่งช่วยลดเงินทุนที่ต้องจมอยู่กับสินค้าคงคลังและเพิ่มความสดของสินค้า

เหตุใดการจัดโครงสร้างแหล่งผลิตแบบผสมจึงสามารถทดแทนการพึ่งพาแหล่งผลิตเดียว?

เหตุผลที่ 1: ความแตกต่างของระดับความสุกที่สามารถเสริมกันได้

ทุเรียนหมอนทองเวียดนาม - ขนส่งทางบก 1-2 วัน เก็บเกี่ยวระดับความสุกประมาณ 80-85%

ทุเรียนก้านยาวเวียดนาม - ขนส่งทางบก 1-2 วัน เก็บเกี่ยวระดับความสุกประมาณ 85-90%

ทุเรียนมุขังคิงมาเลเซีย - ผลไม้แช่แข็งด้วยไนโตรเจนเหลว ขนส่งทางอากาศ 1 วัน เก็บเกี่ยวเมื่อสุกเต็มที่ 100% และใช้ในไนโตรเจนเหลวเพื่อรักษาความสด

ดังนั้น ภายในสัปดาห์เดียวกัน ตลาดสามารถได้รับทุเรียนที่มีระดับความสุกแตกต่างกันถึง 4 รูปแบบ

เหตุผลที่ 2: ความแตกต่างของระดับราคา ตัวอย่างระดับราคา ได้แก่

- ทุเรียนไทยเกรดพรีเมียม ขนส่งทางทะเล - 650 หยวน/ลัง

- ทุเรียนไทยเกรด A ทั่วไป ขนส่งทางทะเล - 530 หยวน/ลัง

- ทุเรียนหมอนทองเวียดนาม ขนส่งทางบก - 380 หยวน/ลัง

- ทุเรียนก้านยาวเวียดนาม ขนส่งทางบก - 320 หยวน/ลัง

- ทุเรียนมุขังคิงแช่แข็งด้วยไนโตรเจนเหลว - 880 หยวน/ลัง

จึงเกิดระดับราคาที่แตกต่างกัน 5 ช่วง เพื่อตอบสนองลูกค้าที่มีความต้องการแตกต่างกัน เช่น ร้านผลไม้ระดับพรีเมียม ซูเปอร์มาร์เก็ตผลไม้ ร้านค้าทั่วไป และลูกค้าระดับสูง

เหตุผลที่ 3: ความแตกต่างของอัตราการสูญเสียที่สามารถเสริมกันได้

การสูญเสียของสินค้าขนส่งทางทะเลส่วนใหญ่เกิดขึ้นก่อนเปิดตู้ โดยมีอัตราประมาณ 8-10% ขณะที่การขนส่งทางบกมีระยะทางสั้นกว่า และความสูญเสียส่วนใหญ่เกิดขึ้นหลังเปิดตู้ โดยอยู่ที่ประมาณ 3-5% ดังนั้น การผสมผสานระหว่างการขนส่งทางทะเล + การขนส่งทางบก สามารถช่วยลดอัตราการสูญเสียโดยรวมจากประมาณ 8% เหลือประมาณ 5%

สิ่งที่การเปลี่ยนแปลงนี้มีผลต่อผู้ประกอบการอย่างไร

เจ้าของสินค้า: การจัดซื้อไม่ควรพิจารณาเพียงราคาต่อหนึ่งตู้ แต่ควรพิจารณาดัชนีรวมและกำไรรวมของ “แหล่งผลิต + เส้นทางขนส่ง + สายพันธุ์/ประเภทสินค้า” ตัวอย่างเช่น

- ทุเรียนไทยพรีเมียม ขนส่งทางทะเล ราคา 650 หยวน/ลัง กำไร 60 หยวน และใช้เวลา 10 วัน ในการรับชำระเงิน

- ทุเรียนหมอนทองเวียดนาม ขนส่งทางบก ราคา 380 หยวน/ลัง กำไร 30 หยวน และใช้เวลา 5 วัน ในการรับชำระเงิน

แม้ว่าการขนส่งทางบกจะมีกำไรต่อหนึ่งลังเพียง 30 หยวน แต่สามารถหมุนเวียนได้ 2 รอบต่อสัปดาห์ ทำให้มีกำไรรวมต่อสัปดาห์ 60 หยวน ซึ่งใกล้เคียงกับกำไรจากการขนส่งทางทะเล 1 ตู้ที่ใช้เวลา 10 วัน

ผู้ประกอบการตลาดค้าส่ง: ควรจัดสัดส่วนการนำเข้าเป็นทุเรียนไทยระดับพรีเมียม 30% + ทุเรียนหมอนทองเวียดนาม 40% +

ทุเรียนก้านยาวเวียดนาม 20% + มูซังคิง 10% ไม่ควรพึ่งพาแหล่งผลิตใดแหล่งผลิตหนึ่งเพียงแห่งเดียว การจัดสัดส่วนหลายพันธุ์มีความสำคัญมากกว่าการเจาะลึกสินค้าชนิดเดียว

เจ้าของร้านผลไม้: ควรแบ่งป้ายราคาออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ทุเรียนไทยพรีเมียม/ ทุเรียนไทยทั่วไป/ ทุเรียนเวียดนามทั่วไป/ ทุเรียนก้านยาว เพื่อให้ลูกค้าสามารถเลือกตามระดับราคาได้เอง และสร้างส่วนต่างกำไรจากระดับราคาที่แตกต่างกันประมาณ 130 หยวน

การเปลี่ยนแปลงนี้มีความหมายอย่างไรต่อผู้ซื้อ/ผู้นำเข้า?

การตัดสินใจจัดซื้อกำลังเปลี่ยนจาก “การเลือกสินค้าในมิติเดียว” ไปสู่ “การจัดชุดสินค้าใน 3 มิติ”

มิติ	รูปแบบการตัดสินใจในอดีต	รูปแบบการตัดสินใจในปัจจุบัน
แหล่งผลิต	เลือกไทยหรือเวียดนาม	การจัดชุด 4 ระดับ ได้แก่ ทุเรียนไทยพรีเมียม + ทุเรียนไทยทั่วไป + ทุเรียนหมอนทองเวียดนาม + ทุเรียนก้านยาวเวียดนาม + ทุเรียนมูซังคิง
เส้นทางขนส่ง	เลือกทางทะเลหรือทางบก	การจัดชุด 6 ประเภทด้าน/ช่องทาง ได้แก่ โมฮาน + หานซา + โฮยอ๊วกวน + ผิงเสียง + ตงซิง + ด้านอื่น ๆ
ประเภทสินค้า	เน้นสินค้าเพียงชนิดเดียวในปริมาณมาก	การจัดชุด 5 ประเภท ได้แก่ หมอนทอง + ก้านยาว + มูซังคิง + สินค้าแช่แข็งด้วยไนโตรเจนเหลว + อื่น ๆ

แนวทางการจัดซื้อที่ควรดำเนินการ

1. สำหรับเจ้าของสินค้าจัดทำตารางเสนอราคาแบบ “แหล่งผลิต + เส้นทางขนส่ง + ประเภทสินค้า” และกำหนดราคาของแต่ละตู้โดยพิจารณาจากทั้ง 3 มิติ ไม่ควรกำหนดราคาจากจำนวนตู้เพียงอย่างเดียว

2. สำหรับเจ้าของสินค้าให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพในการหมุนเวียนเงินทุนมากกว่ากำไรต่อหนึ่งตู้ เช่น การขนส่งทางบกสามารถหมุนเวียนได้ 2 รอบต่อสัปดาห์ ขณะที่การขนส่งทางทะเลสามารถหมุนเวียนได้ประมาณ 1 รอบต่อสัปดาห์ ดังนั้นกำไรรวมต่อสัปดาห์จึงอาจอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

3. สำหรับผู้ประกอบการแบ่งคำสั่งกำหนดสัดส่วนการจัดซื้อเป็นทุเรียนไทยพรีเมียม 30% + ทุเรียนหมอนทองเวียดนาม 40% + ทุเรียนก้านยาวเวียดนาม 20% + ทุเรียนมูซังคิง 10%

4. สำหรับผู้ประกอบการแบ่งคำสั่งแยกการบริหารจำนวนตู้สินค้าออกจากปริมาณสินค้าคงเหลือจริง โดยเฉพาะกรณีเกาเป้ยเตี้ยน ซึ่งมีจำนวน 86 ตู้ตามข้อมูลที่แจ้ง แต่เมื่อปรับและรวมข้อมูลแล้วเทียบเท่ากับ 64.8 ตู้จริง

5. สำหรับผู้ประกอบการร้านผลไม้จัดแสดงป้ายราคาเป็น 4 ระดับ เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถเลือกสินค้าและระดับราคาได้ตามความต้องการ

ประเด็นสำคัญที่ควรติดตามต่อไป

1. **จังหวะการเข้าสู่ตลาดของสินค้า** หากปริมาณการขนส่งทางบกยังคงอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง คือ มากกว่า 500 ตู้ต่อวัน ตลาดค้าส่งยังคงเผชิญแรงกดดันด้านราคาและมีแนวโน้มปรับตัวลดลง อย่างไรก็ตาม หากเกิดการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นของจังหวะการผ่านพิธีการศุลกากรหรือการขนส่ง อาจทำให้ตลาดบางพื้นที่เกิดการผันตัวของราคาเป็นการชั่วคราว

2. **คุณภาพเมื่อเปิดตู้** ในช่วงปลายฤดูผลผลิต ปัจจัยด้านระดับความสุก อาการเนื่อตาย/พุทลาย (dead package/dead pulp) และอัตราการสูญเสีย รวมถึงความแตกต่างของคุณภาพระหว่างสินค้าแต่ละแหล่ง จะเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดราคาซื้อขายและผลกำไรที่แท้จริง

3. **การแข่งขันระหว่างแหล่งผลิต** ควรติดตามว่าส่วนแบ่งตลาดของเวียดนามจะสามารถรักษาระดับที่มากกว่า 50% ได้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงด้านคุณภาพและราคาของทุเรียนไทย ซึ่งจะเป็นตัวแปรสำคัญต่อโครงสร้างการจัดซื้อของผู้ประกอบการ

4. **การแข่งขันระหว่างเส้นทางขนส่ง** หลังจากด่านโมฮานมีสัดส่วนมากกว่า 32% ความเสี่ยงจากการกระจุกตัวของการขนส่งผ่านด่านเดียวก็เพิ่มขึ้น กล่าวคือ หากเกิดปัญหาที่ด่านใดด่านหนึ่งเพียงแห่งเดียว อาจส่งผลกระทบต่อระบบการจัดหาสินค้าโดยรวมมากกว่า 30%

5. การดำเนินงานสำคัญของสำนักงาน

- สปช.ปักกิ่งร่วมกับเครือข่ายบริษัทโสวเหิง จำกัด จัดพิธีมอบรางวัล “พันธมิตรส่งเสริมผลไม้ไทยดีเด่นในภาคเหนือของจีน” ภายใต้งานเทศกาลผลไม้ไทย ประจำปี 2569
- สปช.ปักกิ่ง เข้าร่วมพิธีเปิด Thailand Pavilion Exhibition: SME Privilege ภายในงาน The 54th China Beijing International Gifts, Premium & Houseware Exhibition ณ China International Exhibition Center (Chaoyang Venue) กรุงปักกิ่ง
- สปช.ปักกิ่ง เข้าร่วมการประชุม 2026 APEC Customs-Business Dialogue (ACBD) ณ เมืองต้าเหลียน มณฑลเหลียวหนิง สาธารณรัฐประชาชนจีน
- สปช.ปักกิ่ง เข้าร่วมจัดแสดงและประชาสัมพันธ์ผลไม้ไทย งานมหกรรมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เส้นหยาง) ครั้งที่ 5
- สปช.ปักกิ่ง จัดทำรายงานสถานการณ์และราคาผลไม้ขายส่งจากตลาดซินฟาสีและราคาขายปลีกจากร้านค้าซูเปอร์มาร์เก็ต/ออนไลน์ ในกรุงปักกิ่ง ระหว่างวันที่ 1 - 31 สิงหาคม 2569 โดยเฉพาะทุเรียน มะพร้าว ลำไย พร้อมจัดทำข้อสังเกตต่อสถานการณ์และพฤติกรรมผู้บริโภคชาวจีน
- สปช.ปักกิ่ง จัดทำรายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรในจีน (Situation Report) ประจำเดือนสิงหาคม 2569
- สปช.ปักกิ่ง จัดทำรายงานสถานการณ์การค้าลำไยตลาดจีน (รายสัปดาห์) ประจำเดือนสิงหาคม 2569

กรมวิชาการเกษตร

- สปช.ปักกิ่ง ประสานกรมวิชาการเกษตร เรื่อง GACC แจ้งเตือนการตรวจพบปัญหาผลไม้ส่งออกจีนของไทยไม่ได้เกณฑ์มาตรฐาน ครั้งที่ 16/2569
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือที่กรมวิชาการเกษตร ส่งรายงานผลการปรับปรุงข้อมูลผู้ผลิตวัสดุปลูกแบบอินทรีย์วัตถุตามแบบฟอร์มใหม่
- สปช.ปักกิ่ง ประสานกรมวิชาการเกษตร เรื่อง GACC ขอปรับปรุงทะเบียนบัญชีรายชื่อสวนผลไม้และโรงคัดบรรจุผลไม้ของจีนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนส่งออกไปไทย ครั้งที่ 3 ประจำปี 2569
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือกรมวิชาการเกษตร แจ้งผลการดำเนินการปัญหาความปลอดภัยอาหารในผลไม้สดส่งออกจากไทยไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดของสาธารณรัฐประชาชนจีน
- สปช.ปักกิ่ง ประสานกรมวิชาการเกษตร เรื่อง ด่วนที่สุด GACC แจ้งเตือนการตรวจพบปัญหาผลไม้ส่งออกจีนของไทยไม่ได้เกณฑ์มาตรฐาน ครั้งที่ 17/2569
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC เพื่อนำส่งหนังสือกรมวิชาการเกษตร ส่งรายงานการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจากการตรวจประเมินผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์จากธัญพืชส่งออกจีนของไทย ผ่านระบบวิเทศน์ทางไกล ครั้งที่ 2 และพิจารณายกเลิกการระงับการนำเข้า
- สปช.ปักกิ่ง ประสานกรมวิชาการเกษตร เรื่อง GACC ขอให้ฝ่ายไทยยกระดับการกำกับดูแลความปลอดภัยอาหารสำหรับผลิตภัณฑ์น้ำมันพืชรำส่งออกจีนของไทย
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC กรมวิชาการเกษตรขอให้ฝ่ายจีนแก้ไขเพิ่มเติมชื่อภาษาอังกฤษและภาษาจีนของผลไม้ส่งออกจีนของไทยในทะเบียนบัญชีรายชื่อที่ได้รับการขึ้นทะเบียนให้ถูกต้องสมบูรณ์
- สปช.ปักกิ่ง ประสานกรมวิชาการเกษตร เรื่อง GACC แจ้งเตือนการตรวจพบปัญหาผลไม้ส่งออกจีนของไทยไม่ได้เกณฑ์มาตรฐาน ครั้งที่ 18/2569
- สปช.ปักกิ่ง ประสานกรมวิชาการเกษตร เรื่อง GACC แจ้งเตือนปัญหาการตรวจพบศัตรูพืชในผลไม้และสินค้าไม้ส่งออกจีนของไทย เดือนพฤษภาคม 2569
- สปช.ปักกิ่ง ประสานกรมวิชาการเกษตร เรื่อง GACC แจ้งขอแก้ไขทะเบียนบัญชีรายชื่อสวนผลไม้และโรงคัดบรรจุผลไม้ของจีนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนส่งออกไปไทย ครั้งที่ 3 ประจำปี 2569
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC กรมวิชาการเกษตรแจ้งเรื่องสินค้าธัญพืชติดค้างที่ด่านนำเข้าของจีน อันเนื่องมาจากการระงับการรับยื่นคำขอนำเข้าของ GACC
- สปช.ปักกิ่ง ประสาน GACC กรมวิชาการเกษตรขอให้ตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของใบรับรองสุขอนามัยพืชสินค้าผลไม้ส่งออกไทยของจีน

กรมปศุสัตว์

- สปช.ปศุสัตว์ ประสานกรมปศุสัตว์ เรื่อง GACC แจ้งขอขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการผลิตอาหารสัตว์เลี้ยงส่งออกประเทศไทย เพิ่มเติมจำนวน 1 ราย
- สปช.ปศุสัตว์ ประสานกรมปศุสัตว์ เรื่อง GACC แจ้งขอให้จัดส่งข้อมูลกระบวนการขั้นตอนการออกหนังสือรับรองสุขอนามัยของหน่วยงานภาครัฐสำหรับผลิตภัณฑ์สัตว์ปีกส่งออกจีนของไทย
- สปช.ปศุสัตว์ ประสาน GACC เพื่อบริการหนังสือที่กรมปศุสัตว์ ส่งหนังสือการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตสินค้าขนแกะที่มีความประสงค์จะส่งออกจากประเทศไทยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน

กรมประมง

- สปช.ปศุสัตว์ ประสาน GACC เพื่อบริการหนังสือกรมประมงนำส่งแบบสอบถามการอนุญาตเปิดตลาดจะเข้มชีวิตเพื่อการบริโภคและการเพาะพันธุ์ของไทย
- สปช.ปศุสัตว์ ประสาน GACC กรณีกรมประมงสอบถามเรื่องความถูกต้องของเอกสารใบรับรองสุขอนามัย (HC) จำนวน 2 รายการ
- สปช.ปศุสัตว์ ประสาน Department of Duty และ GACC ของสาธารณรัฐประชาชนจีน กรณีกรมประมงสอบถามเรื่องความถูกต้องของเอกสารใบรับรองแหล่งที่มาของสินค้า (Certificate of Origin) จำนวน 1 รายการ

